XI. évfolyam. Arad, 1896. December 29. Kedd. 301-ik szám

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTOSÉG:
Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben a évre 12 frt, ½ évre 6 frt, ¼ évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, ½ évre 7 frt, ¼ évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

Foltok az égen.

Arad, december 28.

Nem a csillagos égnek ama foltjairól akarunk elmélkedni, melyekben a legerősebb távcsöveken át sem láthatni még csak pislogó ködfoltokat sem; ezeket a végtelen mindenség kürtőinek tartják, melyeken át a megszámlálhatlan csillagvilágok sürü és fényes raján keresztül a semmiségbe tekinthetni. Azok a foltok, melyekről itt — fájdalom — megemlékeznünk kell, a magyar katholikus hivők vallásának egén sötétlenek; ezekből is csak a kétség homálya mered reánk, és ugy látszik, mintha a vigasztalan „nihil« semmiségébe nyujtanának betekintést.

Mert nem kevesebbről van szó, minthogy a magyar katholikusságnak végképen bele kell törődnie abba a keserves és lesujtó gondolatba, hogy vallásának feje, a római pápa, az ő nemzeti törekvéseinek ellensége.

Idáig csak azt tudtuk, hogy a Vatikán politikája a magyar államiság megszilárdulásának, a magyar kormány befolyásának volt az ellensége; ennek az ellenséges politikának a kifolyásául voltak tekinthetők ama vallási izgalmak, melyek ellensulyozásául már nem maradt más eszköz, mint az egyházpolitikai kérdések gyökeres megoldása.

Am a pápai politikának ezen ellenséges irányzata magyarázatot és némileg enyhébb elbirálást nyert azon föltevésben, hogy a magyar állam, a magyar kormány befolyásának gyöngitésével sajátképen azt a középeurópai szövetséget akarta megdönteni, vagy annak hatását nullifikálni, melyet az ő világi hatalmának visszaállitásában a legerősebb akadályul tekintett.

Ellenben ha megvalósul azon hir, ami különben bizonyosra is vehető, hogy t. i. a pápa a magyar tiurgia ellen végleg állást foglalt, akkor ezt már nem a magyar *politika*, hanem egyenesen a *magyar nyelv*, a magyar nemzeti kultura elleni legyőzhetetlen averziónak, a *magyar faj* ellen inditott és a vallás terére átvitt irtóháborunak kell minősitenünk.

Egy előkelő s rendszerint jól értesült budapesti lap ugyanis a legutóbbi számában azt a hirt hozza, hogy a pápa enczyklikát intézett a magyar püspökökhöz, melyben állást foglal a magyar liturgia ellen s megtiltja annak a követését, sőt *a magyar szerkönyveknek megsemmisitését követeli.* Az eperjesi püspök már közölte is papságával ezt a pápai enczyklikát.

No ebből szép dolog lesz. Magyarországon minden néptörzs a saját nyelvén dicsérheti az istenét, nemcsak a protestáns és az orthodox egyházban, hanem még a katholikus egyházban is. Van itt horvát, szerb, van román, orosz, sőt örmény liturgia is, és nem is oly rég a latin szertartásu horvátoknak is megengedték a nemzeti liturgiát azon ürügy alatt, hogy könynyebben áthidaltassék az orthodox és katholikus délszlávság között a vallási ellentét. Hát magyarországon mindenféle faju katholikus hivő a saját nyelvén dicsérheti az istent, csak a magyar nem?! Es ennek azért kell igy lennie, mert a *pápa* tiltja, ugyanaz a pápa, aki a többinek megengedi?! Lehet ezt elhinni, lehet ezt elképzelni?

Mi tagadás benne, de igy van; a magyar katholikust ellentétbe hozta az alsó papság az állam érdekeivel, és most egyházának feje ellentétbe hozza őt nemzetiségével, nyelvével. Nagyon szomoru dolog ez és mindig jobban terjedő és sötétülő foltokat képez a magyar ajku katholikus polgárság hitéletének egén, s itt az ideje, hogy végtére szemügyre vegyük azokat.

Számon tartjuk, hogy Romániában a csángóknak czélzatosan olasz szerzeteket adtak lelkészekül, akik egy szót sem tudtak hiveik nyelvén, azt nem is tanulták, hanem katholikus létükre kész eszközül ajálkoztak az orthodox román államnak a katholikus magyarság elolahositásában. A magyar kormány és magyar hazafias szerzetek minden közbelépése sem sokat enyhithetett ezen lelketlen abuzuson. Számon tartjuk, hogy az Amerikába vándorolt magyarok görög keleti hitközségeik élére nem állithatnak magyar papokat, hanem egyenesen ki vannak szolgáltatva a panszláv zsoldba szegődött orosz papságnak. Számon tartjuk, hogy Horvátországban tegnap még meggyónni sem engedték magyarul a magyar iskolás gyermekeket és számon tartjuk, hogy több százezerre menő magyarajku görög katholikus hivőnek, kik orosz vagy román lithurgia szerint voltak eddig kénytelenek az istent tisztelniök, *mától* fogva imádkozniok sem szabad többé magyarul?

Es mindezeket számon *véve* nem gondolják illetékes helyen, hogy meg lesz a szám-*adás* is, hogy befog következni egy olyanforma visszahatás, mint a milyen volt az elkeresztelési izgatásokra az egyházpolitikai reform-mozgalom és a — *polgári házasság*?

Nem akad a magyar főpapság körében senki, a ki oda lépne a Vatikán olasz papjai elé és a feszületre mutatna, a melytől azok a magyar katholikusságot botor gyülölködésükkel el akarják riasztani? Nem akad egyházfejedelmeink közül olyan, a ki megmagyarázná illetékes helyen, hogy a mely hitközségeknek magyar ajku katholikus szerkönyveit elégették, azok a kath. orosz helyett a *protestáns magyart* fogják megrendelni?

Ugy látszik nem akad; hanem a helyett a kath. autonómia czimén *ujabb terheket* akarnak a magyar katholikusság, vállaira róni. Jó lesz az? Am tegyék, hanem legyenek róla meggyőződve, hogy azt a tiltakozást, melyet Róma magyarellenes magatartása ellen a magyar főpapságnak kellett volna megtennie, majd a *magyar nép köréből* fogják meghallani; csak akkor már késő ne legyen.

Két fontos törvényjavaslatnak a benyujtását jelezte a földmivelési miniszter a képviselőház pénzügyi bizottságának egyik legutóbbi ülésében. Az egyik a mezőgazdasági hitel szervezésére vonatkozó törvényjavaslat, amelyre nézve az érdekelt miniszteriumok köst immár létre jöttek a megállapodások. Még előrehaladottabb stádiumban van a másik, a szövetkezetekről rendelkező törvényjavaslat, mely a mostani országgyűlés első ülésszakának folyamán a képviselőház elé fog kerülni.

—

A csabai kerületben a kormánypárt hivatalos jelöltje, Ráth Péter, kivel szemben Mileca zsolnai ügyvéd visszalépett. A néppárt azonban ujra fölállitotta jelöltül Csernoch János esztergomi kanonokot, kivel Ráthnak erős küzdelme lesz.

Dohánygyárat Aradnak.

Arad, december 28.

A magánvállalkozás ott keres és talál helyet, hol a termelésre a közreműködő erőket megtalálja és felhasználhatja, mig az állam ha egyes vidék gazdasága követeli, áldozatokat hoz gyárak felállitása által.

Mint tudjuk a dohánynak feldolgozását és forgalomba hozását az állam magának tartja fenn. — Elvezeti és fényűzési czikk lévén, ilyképen adót vet ki az élvezőre. Már most midőn azon eset áll be, hogy a feldolgozott és forgalomba bocsájtott termény kevésnek bizonyul, a keresletet kielégiteni nem tudja, az importot az állam igénybe venni nem óhajtja, gondoskodik, hogy a termelés nagyobb arányokat öltsön s felállit gyárakat.

Ilyen eset állott be most, mint lapunk más helyén arról megemlékezünk. A fennálló dohánygyárak az összes szükségletet kielégiteni nem tudják, azért elhatározta a kormány, hogy még egy dohánygyárat emel a közel jövőben alkalmas vidéken. Ha erre tényleg alkalmas vidék kell a kormánynak, itt vagyunk mi: Arad városa.

Városunk kedvező geografiai fekvése és

Szabó Albert, Aradon, üveg, porczellán, ezüstözött diszmű, lámpa és képkeret nagykereskedésében megérkeztek a legszebb és legfinomabb 1668

ujévi ajándékok.
Nagy választék. — Olcsó árak.
Villanyos, gáz és petroleum lusterek.

szellemi élete az előrehaladott ipar és kereskedelem, valamint az olcsó munkabér a vidéki városok első sorába helyeznek. Valahányszor pedig párhuzamot vonunk magunk és egyes vidéki városok közt, melyek dédelgetett kedvenczei a kormánynak, ke kell vallanunk, hogy érettünk eddig nagyon keveset tettek és mindamellett az első vidéki városok sorában foglalunk helyet. Minden, és minden nagyobb vállalatunkat, mely a közvagyonosodást előidézte, a magánvállalkozás, polgáraink szabadelvüsége s fogékonysága a modern intézmények iránt teremtette meg.

Evek előtt a kir. táblák deczentralizácziója alkalmával mi is versenyre keltünk azért, hogy a felső biróságot mi kapjuk meg Nagy-Várad vagy Temesvár rovására. Nem kaptuk meg. E mellőzés után alig pár évre reá a gyógyitó irt a vaggon és gépgyár megalakitásával meghozta városunk két egyaránt kitünő fia, kik közül az egyiket a királyi kegy csak nemrég tüntette ki, mig a másikat pár hóval ezelőtt vesztettük el. Az a helyes eszme vezette őket, hogy keressünk és találjunk vigasztalást az anyagiakban s ne törődjünk annyit egyes hivatalokkal. Mondják meg városunk polgárai igaz meggyőződésükre, hogy nem-e 5—6-szor többet ért-e ez, mint a kir. tábla, — hol állandóan 1900—2000 munkás van elfoglalva s adott mintegy 50 hivatalnoknak is a megélhetésre tisztességes létezést?! Az ipar, kereskedelem és forgalom óriási növekedése s a nagyobb fogyasztási adó mind csak ennek tudható be.

A dohánygyárak felállitása alkalmával a kormány mindig tekintettel volt arra, hogy ott épit, hol arra igazán szükség van. Igy épült fel Egerben és Sátoraljaujhelyben a dohánygyárak, a tokaji illetve az egri hegyvidéken, mert az eddig ott szőlőmüveléssel foglalkozók kenyerüket a filloxera pusztitása következtében elvesztették.

Most itt az idő, hogy felemeljük szavunkat azért, hogy a közel jövőbe tervbe vett dohánygyár itt Aradon épüljön fel.

Okadatolja ezen jogos óhajunkat és követelésünket az, hogy három sik megyének mint Arad, Békés, Csanád és negyediknek Temesnek egy nagy része középpontja városunk és e felénk gravitáló területen a kereskedelmi és iparkamara jelentése szerint az 1895-ik évben mintegy 60,000 métermázsa dohányt termeltek. Jogos tehát felszólamlásunk már a végből is, hogy e nagymennyiségü dohányt egy nálunk felállitandó dohánygyárban dolgozzák fel.

Missiót teljesit az esetben a kormány, ha a tervbe vett dohánygyárat itt épiti fel, mert városunk éppen beékelve van a románok közé és csak a legközelebbi szomszédaink is németek. Ezeknek megmagyarositása szinte elsőrendü feladataink közé tartozik, mert a legkönnyebben fanatizálható nép az éhes ember, ezeknek pedig kenyeret kell adni s ezt csak azáltal érhetjük el, ha állandó munkát biztositunk nekik.

Sorakozzék a város és megye s álljon fel ennek érdekében, szólitsa fel a megye országgyülési képviselőit és a megye területén lakó főurakat s ezekkel közösen menesszen küldöttséget a kormányhoz, hogy a dohánygyárat mi kapjuk meg és ne más versenyzők, a kik bizonyára nem fognak hiányozni és a saját érdekükben mindent el fognak követni.

A város ajánljon fel ingyen telket s járuljon hozzá ezen kivül a megyével együttesen az épülethez bizonyos hányaddal. Hozzanak áldozatot is. Ne halasztgassuk s huzzuk e kérdést. Ne az utolsó, hanem az első órában legyünk már résen.

RÉVÉSZ SÁMUEL.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 766.8 milliméter, délután 2 órakor 765.7 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° + 2.5, délután 2 órakor C° + 3.6. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor DN. 1, délután 2 órakor DN. 3. **Felhőzet:** reggel borult, esik, délután borult. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 7 milliméter.

Vidéki hirlapirók szövetsége.

— Saját tudósitónktól. —

A budapesti Pannonia-szállóban vasárnap a vidéki napilapok és nehány kiváló hetilapnak szerkesztői népes gyülést tartottak, melyben a vidéki hirlapirók szövetségének megalakitását nagy lelkesedés közt egyhangulag elhatározták. A vidéki sajtó emberei ezzel megvalósitottak régi vágyukat, hogy nekik is legyen olyan testületi szervezetük, mely a testületi szellemet erősitse s az egész országban található segélyforrások bevonásával a vidéki ujságirónak szükség esetén segélyt, aggkorára pedig nyugdij-ellátást biztositson.

Az előkészitő-bizottság elnöke Kulinyi Zsigmond, szegedi szerkesztő, mindenekelőtt megállapitotta, hogy a meghivott szerkesztők közül közel 40 megjelent. Röviden vázolja az alapitandó szövetség erkölcsi és emberbaráti előnyeit s az erők egyesitésének üdvös hatását. Azon segélyforrásokra számit a szövetség, melyek a fővárosban létező két kitünő hirlapiró egyesületre nézve nehezen érhetők el s ezért a magyar társadalom támogatására s a fővárosi kartársak rokonszenvére is számit, mert az alapitás a legteljesebb önzetlenség elvéből indul ki, olyan intézetet alapitván, mely csak évek multán hozhatja meg a kivánt gyümölcsöket.

Az elnöklő kérdésére a gyülés nagy lelkesedéssel kimondotta egyhangulag a vidéki hirlapirók szövetségének megalakitását s fölolvasta ez ország minden részéről befolyt üdvözlő és csatlakozó táviratokat.

Palócz László előadó előterjesztette ekkor az alapszabály-tervezetet, mely csekély módositással hosszabb eszmecsere után elfogadtatott. A szövetkezetnek csak hivatásos hirlapirók lehetnek tagjai, vagy olyanok, kiknek az ujságirás a foglalkozásuk s legalább 3 év óta működnek. Az alapitásnál jelen voltak s az ez alkalommal bejelentett ujságirók tagoknak tekintetnek. Később jelentkező tagok fölött az igazgatóság titkos szavazással dönt. A szövetség kebelében segélyalap és nyugdijintézet fog létesülni. Székhelye ott lesz, ahol az elnök lakik.

A tisztikart a következőleg alakitotta meg a közgyülés:

Elnök: Kulinyi Zsigmond (Szeged), Alelnökök: Szávay Gyula (Győr), Barát Armin (Temesvár). Titkár: Palócz László (Szeged). Pénztárnok: Tömörkény István (Szeged). Igazgatósági tagok: Békefi Antal, Kisteleki Ede, Ujlaki Antal, Liptai Károly (Szeged), Lendvay Miklós (Temesvár), Lenkei Lajos (Pécs), Brájer Lajos dr. (N.-Becskerek), Fehér Dezső és Lovassy Andor (Nagyvárad), Tiszti Lajos és Edvi Illés László (Arad), Hindy Arpád (Kolozsvár), Kaffehr Béla (Szombathely), Koncz Akos (Debreczen), Riesz Lajos (Kassa), Szépfaludy O. Ferencz (M.-Sziget), Mikó Izidor dr. (Szabadka), Hegyi Jenő (Győr), Vutkovich Sándor (Pozsony), Rábel László (Sopron). — Póttagok: Munkácsy Kálmán (Esztergom), Baloghy Ernő (Zombor), Thán Gyula (Debreczen), Schwarz Sándor dr. (Eger), Rumy Sándor (Győr). Felügyelő bizottsági tagok: Vass Károly és Csányi János szegedi takarékpénztári igazgatók, Vass Géza (Arad), Bibó Lajos (H.-M.-Vásárhely), Kiss Károly dr. (Nagy-Kikinda). Póttagok: Halász Lajos (Nagyvárad), Benedek Arpád (Arad.)

A közgyülés öttagu küldöttsége Szávay alelnök vezetése alatt tisztelgett a gyülés után Rákosi Jenőnél, az Otthon elnökénél és Mikszáth Kálmánnál, a magyar ujságirók egyesülete elnökénél, bejelentve megalakulásukat s testvéries támogatását kérve a hatalmas ujságirói szervezeteknek.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Hűvös. — Eső.

Kitüntetett aradi iparosok.

— Saját tudósitónktól. —

A munka ünnepe volt az, mely szombat délelőtt 11 órakor a vármegyeháza nagytermében lefolyt, Aradváros derék képzett iparos ifjainak ünnepe, kik a millenium évében az egész ország előtt dokumentálták a kiállitáson résztvett munkáikkal azt, hogy nem csak lépést tartanak a haladó korral s fejlődő iparral, de abban elismerésre kitüntetésre méltót is tudnak produkálni. Az országos munkakiállitáson az aradiak méltó helyet foglaltak el, hogy mennyire, azi azok a tömeges kitüntetések mutatják, melylyel az ország tevékenységüket jutalmazta.

A kiállitási érmeket osztotta ki szombaton Fábián László főispán a kereskedelmi kamara, a város és ipartestület tagjainak nagyszámu jelenlevői előtt. Az ünnepélyen ott voltak: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán Vásárhelyi Béla törendiházi tag az aradcsanádi egyesült vasutak vezérigazgatója, Kristyóry János kereskedelmi kamara elnöke, Bing Vilmos, Eles Armin alelnökök Marschall Lajos dr, E. Illés László kamarai titkárok, Lengyel Sándor dr. megyei aljegyző, Sorbán János főispáni titkár, az ipartestület képviseletében: Mihálik József, Rozmanith Albert, Wollák József, Glück Károly, Berán Antal és Kiss Ferencz titkár.

Kristyóry János kamarai elnök lendületes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, felemlitvén az aradi iparosok sikerét, melynek épen e mai ünnepély a tanuja, s az elért niveau szivós megtartására emelésére hiván fel az iparosok törekvését.

Ezután egy küldöttség megválasztását ajánlja, mely a kiállitási érmek kiosztására meghivja Fábián László főispánt. A küldöttség tagjai voltak: Mihálik József elnöklete alatt Eles Armin és Rozmanith Albert.

Mikor Fábián László főispán a küldöttség élén a terembe lépett, lelkes éljenzés fogadta, melynek csillapultával Kristyory János elnök üdvözölte, felkérvén az érmek kiosztására.

Fábián László főispán szép szavakban emlékezett meg az aradi iparosifjak tehetséges, szorgalmas tevékenységéről, mely az ország részéről ily szép kitüntetésben részesült. Kitartásra munkára buzditja őket, melyre erőt épen ez a nyert elismerés ad.

Erre kezdetét vette az érmek és jutalmak kiosztása, melyet Marschal Lajos dr. és Edvi Illés László kamarai titkárok teltesitettek. A kitüntetettek neveit lapunk egy korábbi számában teljes névsorban hoztuk.

A kiosztás után Somogyi Sándor iparossegéd társai nevében köszönetét nyilvánitotta a főispánnak, hogy mindenkor oly kész harczosa volt az iparos osztály érdekeinek, kérve, hogy részesitse továbbra is őket támogatásában.

A késő déli órákban ért véget a szép ünnepély lelkes hangulatban, a kitüntetett iparosifjak üdvözlésével.

Czigány és herczegnő.

— Saját tudósitónktól. —

Rövid idő óta a második herczegnő romantikus szerelmi története kelt nagy feltünést és ebben a második történetben már magyar ember az, aki minden akadályt legyőző és elfeledtető szerelemre tudja lobbantani egy büszke, palotákban nevekedett herczegnő szivét.

Magyar ember, és mi több: magyar czigánymuzsikus Rigó János, aki Brüsszelben az ő hegedüje varázsszavával rabságba ejtette Chimay herczegnőt, az öreg Chimay herczeg feleségét, és annyira magához bilincselte a herczegnőt, hogy az otthagyva urát, egyszerü zenészhez költözött, és most — hogy ura válópört inditott ellene — Rigó Jánossal, mint felesége utazza be az országot, eljöve Magyarországra is, ahol a czigánymuzsikus az ő szép szerelemes bübájos nótáit tanulta.

De hiszen ismeretes már a Rigó János és Chimay herczegnő szerelmének története, szó-

lottunk róla az ünnepek előtt elmondván, hogy Székesfehérvárott is jár a szerelmes pár.

Azóta már Székesfehérvárt is elhagyták és szombaton Budapestre érkeztek.

Székesfehérvárról Pákozdra mentek. Itt a czigány-utczában született Rigó János, és ebben az utczában, egyszerű szegényes kis viskóban laknak még ma is szülei: az öreg Rigó, meg a felesége.

Es ebbe a viskóba nagy öröm költözött be karácsony reggelén. Eljött a ház fia haza, és magával hozta feleségét: igazi valóságos herczegnőt. Es megtörtént, amiről az öreg czigány-pár nyilván soha még csak nem is álmodott, hogy a herczegnő eljött a viskóba, karján a férjével, aki az ő fiuk, és barátságosan beszélgetett az öregekkel és pénzt is adott nekik.

Reggel jöttek, és a faluban nagy hire terjedt az esetnek. A templom helyett czigány-utcza felé özönlött a falu népe, hogy saját szemükkel lássák a herczegnőt.

De a boldog szerelmesek nem sokáig maradtak otthon. Még másnap elutaztak, és szombat reggel megérkeztek Budapestre.

A József-körúton levő Rémi-szállóba hajtattak a pályaudvarról. Rigó János az első emeleten bérelt két szobát, és amikor odahozták a vendégkönyvet, ennek rovatait Rigó igy töltötte ki.

A vendég neve: Rigó János és neje.

Születési éve: 1862.

Születési hely, megye, járás: Pákozd (Fehérmegye).

Foglakozás: Zenész.

Mindjárt a megérkezés után Rigó magához kérette a vendéglogadó igazgatóját és meghagyta neki, hogy hozzá egyáltalán senkit se bocsásson be. Akár ki érkeznék és keresné, mondják meg, hogy sem ő, sem a herczegnő nem fogad senkit; ha névjegyet akarna küldeni a látogató, azt se fogadják el és egyáltalán a pincérek és a szolgaszemélyzet csak akkor jöjjenek lakásukba, ha majd hivják őket.

Rigónak ez az előre látása indokolt volt, mert a szerelmes pár, ha bebocsátották volna mindazokat, akik jelentkeztek, sok háborgatásnak lett volna kitéve. A megérkezésüknek ugy látszik hamar hire járt, mert sokan jöttek, ujságirók, kereskedők és Rigónak zenésztársai is, akik mindenféle ürügy alatt látogatást akartak nála tenni.

*

Egyik budapesti ujság munkatársa látogatást tett az érdekes párnál s erről az alábbiakat irja:

Csinosan bebutorozott fogadóbeli szobába léptem, melynek asztala mellett teljes estélyi öltözékben Rigó fogadott. Rigó csinos ember. Karakterisztikus fejét dus haj borítja, tömött fekete bajusza magyarosan ki van pödörve. Vakitó fehér plasztronján három mogyoró nagyságu keleti gyöngy disseleg. Egész valójáról leri a boldogság Mosolyogva minden bevezetés nélkül igy szólt:

— Tudom, miért jön hozzám. Hiszen napok óta valósággal kergetnek az urak bennünket. Sokat nem igen fog tőlem megtudni, mert a herczegnő nem nagyon szereti, hogy annyit foglalkoznak vele.

E pillanatban a szomszéd szobából egész halkan hallatszott:

— Jancsi!

Rigó e szóra felugrott székéről de már a következő pillanatban visszatért és mosolyogva mondotta:

— Mondhatom, maga szerencsés ember. A herczegnő kiváncsi magára és látni szeretné, hogy ki érdeklődik olyan nagyon iránta:

A következő pillanatban benn voltam a herczegnő szobájában. Két nyitott ágy között egy csomó utibörönd, az asztalon egy nagy halmaz ékszer, az egyik ágyon egy női toalett minden titkával és varázsával Az egész milieut bevilágitja egy piros ernyővel fedett függő lámpa diskrét fénye, és az egyik ágyban igező pongyolában egy elragadó szép szőke asszony, akinek madonnaszépségű arczán meglátszik a hosszu utazás fáradalma.

— Chimay herczegné — mutatja be Rigó a bájos asszonyt, ki barátságosan felém nyujtja kis kezét és mosolyogva igy szól:

— Látja, igy néz ki egy híres asszony! . . .

Néhány konvencionális kérdés után a herczegné ekként beszélte el regényét . . .

— Nekem mindig meg volt az a szerencsém, vagy talán a szerencsétlenségem, hogy híres asszony vo tam. Ahol megjelentem, vagy megjelenek, rám terelődik a kiváncsiság és e tekintetben maguk magyarok se jobbak. Hiszen Fejérváron majd fe faltak az emberek a nézésükkel. Pedig ha rajtam mu na, bizony nem nézne meg senki. Legjobban szeretném, ha ki se kellene mozdulni a szobámból és egész nap csak együtt maradhatnék a Jancsival.

A herczegné valóban „Jancsit" mondo't, még pedig oly kitünő kiejtéssel, hogy gratuláltam neki ahhoz, hogy már tud magyarul.

— Meg is fogom tanulni. Mert Jancsi nagyon megkedveltette velem a magyarokat és Magyarországot, ahol különben nem először vagyok. Már mint gyermek is ide jöttem egyszer és amikor az előbb a vasutról átjöttünk a láncz-hidon, egészen világosan emlékeztem, hogy már láttam egyszer a csodaszép Dunát De maguknak ujságiróknak nem szabad semmit se elmondani. Maguk olyan szörnyen indiskrétek! Szegény férjem, ha elolvasná mindazt a szörnyű dolgot, amit róla irtak, igazán elrestelné magát Csunya öreg embernek festették le, pedig én mondom magának — szép és kedves ember . . .

Itt a herczegné egészen elérzékenyedett és megindult hangon folytatta:

— Jancsi is elmondhatja, hogy jó és megember. Hogy én őt elhagytam, az nem egészen az ő hibája. De, mon Dieu! mit tehetek én róla, hogy ő más asszonyok kedvéért engem egészen elhanyagolt. Mondhatom magának, hogy sokszor gondolok vissza reá és két szegény, kis gyermekemre. Miért is engedte, hogy unatkozzam! . . . Jancsi bizonyára megtesz mindent, hogy elfelejtsem, mit hagytam el Chimayban, de a gondolatain csak vissza visszatévednek oda.

Rigó itt szeretettel megcsókolta a herczegné kezét és angol nyelven vigasztalni kezdte, de a herczegné néhány szünet után folytatta:

— Egészen magamra voltam hagyatva. Miatt férjem Nizzában és Monte Carloban mulatott más asszonyokkal, azalatt én a chimai kastélyban unatkoztam. Igy történt, hogy megismerkedtem Rigóval és — en fin — megszerettem ezt a csunya, rossz embert. Jancsi eljött Párisból mindennap hozzám, pedig a kastély négy órára fekszik Páristól. Es a ragaszkodás meghatott. A férjem unatkozott mellettem, Jancsi pedig szivesen jött el hozzám. A dolog nem maradhatott igy, férjem megtudta, hogy mi történik a chimai kastélyban és amire nem volt képes minden kérésem, hogy maradjon mellettem, azt megtette a sértett büszkeség, hogy neje egy czigánynyal flirtel — és hazajött.

Férjem szemrehányásokat tett és megkérdezte igaz-e, amit egész Páris beszél, hogy Jancsit szeretem.

Hazudni nem tudtam. Éreztem, hogy megölöm a magam boldogságát, ha hazudnék és megirtam férjemnek mindent egy levélben. Ha férjem akkor csak egy szóval magához csábit, ha láttam volna, hogy egy kissé szeret, lemondtam volna talán szerelmemről és megmaradtam volna a két leányom mellett. De ő másként akarta. Levelemre ő is levelet irt. Minden szavát kivülről tudom. Hidegen, közönyös szavakkal irta nekem: Asszonyom! Ön be fogja láthatni, hogy köztünk vége van mindennek! Nem a magam boldogságáról van már többé szó, hanem a Chimay-család becsületéről. Nem türhetem tovább, hogy kastélyomból szinházat csináljanak, amelybe az egész világ eljár publikumnak. Kérem, távozzék házamból! . . .

Es én távoztam. Elmentem Párisba egy fogadóba. Előbb azonban gyermekeimtől, Josephetől és Mariannetől bucsuztam. Az erdőben egy kis pikniket rendeztem és ott játszottam gyermekeimmel, magam is mint egy gyermek ugrálva, táncolva velük. Elfelejtettem mindent, mindent. Elfelejtettem, hogy a brüsszeli udvarnál én voltam a legünnepeltebb, elfelejtettem, hogy Párisban nekem hódolt mindenki, csak éreztem, hogy Jancsi nélkül nem élhetek többé.

Aznap még elvittem a gyermekeimet a nounonjukkal (dajkájukkal) Párisba a fogadóba. Férjem utánam jött és elakarta vinni a gyermekeket. Én csak arra kértem, hogy még egy éjszaka hagyja nálam őket. A kis fiam a karomon aludt el. Utolsó szava az volt hozzám:

— Ma petite mére, Touches! (Kis mamácska feküdjön le!)

Másnap a gyerekeket elvitték mellőlem és nekem széles e világon csak a Jancsi maradt meg. Első utunk Boulogneba vezetett. Ott kaptam férjem egyik levelét: Asszonyom! Mindent kész vagyok elfelejteni. Térjen vissza gyermekeihez, akik folyton önről beszélnek. Nekem ön nagy fájdalmat okozott, de a gyermekek kedvéért meg akarok bocsátani . . .

Késő volt! Jancsi is ott hagyott érettem mindent. Otthagyta orkesterét, otthagyta a világot, amelyben annyi sikere volt és csak nekem élt. Én ezt meg akartam hálálni. Aztán láttam, hogy a társaságban sem fog'alhatom el többé helyemet. Sok ajtót zárva találtam előttem. Nem hivtak meg többé ebédekhez, a szinházakban szánakozva mosolyogtak rám, és szinte ujjal mutattak reám. Eh; Nem . . .! Es az élet nem kellett többé! El voltam tökélve. Tudom, hogy helytelenül cselekedtem, de most hónapok multán, igazán mondom magának, ugy találom, hogy a jobbik részt választottam magamnak!

A szép asszony egy heves mozdulattal odanyujtotta kezét Rigónak, aki forró csókot nyomott a puha kis kacsóra és magyarul mondotta nekem:

— Igy még nem gyónt a herczegné senki előtt!

A herczegné most megnyomta az ágya mellett levő villamos csengetyűt, a belépő pincsértől fekete kávét rendelt és amikor azt behozták, megkinált egy csészével. Es most fekete kávé mellett hallgattam tovább a herczegné vallomását:

— Gyermekeimről hirt kapok mindennap. Tudom, hogy jó kezekre vannak bizva és ez megnyugtat. Jancsi is itt van mellettem és jó emberek közt vagyok. Chimaiban az utolsó időben nem volt többé biztos az életem. Jancsié sem. Leskelődtek ránk. De hányszor féltettem Rigó életét. A vasutról a kastélyhoz vezető uton sokszor remegtem életéért . . . Megölték volna! Tudom, ha most menne Chimaiba, a nép megölné őt!

— Csakhogy én nem félek, szakitá félbe a remegő urhölgyet Rigó, akit ugy látszik a szép asszony beszélgetése nagyon meghatott . . .

*

A párisi Figaró tegnapi számában ezeket irja Rigóról és Chimay herczegasszonyról:

Rigó János öt évvel ezelőtt került Párisba, ahol a Tóth Ferkó zenekarához szerződött. A jelen zenemüvész kezdetben igen szerény lakást bérelt a Rue d'Hauteville-n. Néhány hónappal később egy nagy zenemecénás, Jablonowski herczeg vette őt pártfogásába, aki, elragadtatva Rigó gyönyörü hegedüjátékától, módot nyujtott neki, hogy önnálló zenekart szervezzen, amelynek aztán ő volt a vezetője. Voltaképpeni szerencséje azonban csak a mult évben kezdődött, amikor magára vonta Chimay herczegasszony figyelmét. A herczegasszony, aki őt többször valóságos áhitattal hallgatta, csakhamar félretett minden társadalmi formaságot és szinte nyiltan kacérkodott vele. Akkor állitólag Párisban tartózkodott Rigó törvényes felesége, Baroza Mari is, aki azonban, meggyőződvén férje hűtlenségéről, elhagyta a franczia fővárost s visszatért szülőihez, Kaposvárra.

Rigó minden este az ő sajátos czigány kosztümjében játszott a Restaurant Bayardban, arany paszományos világos kék egyenruhában. A herczegasszony egyike volt leghivebb hallgatóinak, sokszor az egész estét söt az éjszaka egy részét is ott töltötte a vendéglőben, azután pedig magával vitte őt fogatán. A szerelmi viszony később már annyira nyilvánossá lett, hogy a vendéglő tulajdonosa szabad választására bizta Rigónak, hogy vagy az állásáról vagy a kedveséről mondjon le. Rigó minden vonakodás nélkül lemondott az állásáról. Kevéssel később a herczegasszony is elhagyta Chimay herczeg házát.

Ez a tavaszszal történt. Azóta a szerelmes pár folytonosan utazott. Augusztusban visszatértek Párisba, ahol a Boulevard des Capucines egyik szállójában vettek lakást. Rigó itt fényes lakomát adott zenekara volt tagjainak a tiszteletére. A lakomán jelen volt a herczegasszony is. A vendégek egyike megkérdezte a szép asszonyt, boldognak érzi-e magát?

— Nem egészen, mondá a herczegné, mert a herczeg még nem adott be ellenem

válópört. Pedig elég okot szolgáltattam reá, tette hozzá mosolyogva, hogy ne sokáig habozzék.

Es a mikor a kivánosi vendég tovább folytatta kérdéseit s a gyermekei felől kérdedösködött, megjegyezte a herczegasszony:

— Nagyon szerettem a gyermekeimet, de még jobban szeretem Rigót. Nincs is már többé kivánságom ezen a földön csak az, hogy mielőbb a feleségé lehessek.

A herczegasszony immár annyira beleélte magát ebbe a gondolatba, hogy egy alkalommal, mikor a szállodába egy csomag érkezett, mely neki mint herczegasszonynak volt czimezve, nem akarta átvenni.

— En nem vagyok többé herczegasszony az én nevem most már Rigóné asszony.

Rigó János is megtette már az intézkedéseket, hogy a feleségétől elválasszák.

HIREK.

Arad, december 29.

Vonatok indulása

ARADRÓL:

Budapeste gyv. reg.	8.18
„ szv. de.	11.20
„ tv. du.	3.56
„ szv. este	9.35
Csabára (péntek) de.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tövisre szv. reg.	6.30
„ szv. du.	4.30
„ gyv. este	7.02
Seborsinra vv. du.	2.30
Temesvárra szv. reg.	6.20
„ szv. de.	11.25
„ vv. du.	5.—
Szegedre szv. reg.	4.45
„ szv. de.	8.46
„ vv. du.	4.10
Brádra szv. reg.	6.39
„ vv. de.	11.55
„ szv. du.	4.50
Kétegyházáig du.	2.22

Vonatok érkezése

ARADRA:

Budapestről szv. reg.	6.05
„ szv. du.	3.55
„ gyv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
„ szv. este	8.47
Tövisről vv. reg.	6.54
„ gyv. reg.	8.08
„ tv. de.	10.50
„ szv. este	8.55
Radnáról tv. du.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.43
„ szv. du.	3.44
„ szv. este	10.55
Szegedről szv. de.	8.38
„ szv. este	6.42
„ szv. éjjel	10.25
Brádról szv. de.	8.03
„ vv. de.	11.05
„ szv. este	6.25
Kétegyházától de.	12.50

December 29. Kedd. Róm. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (dec. 17.): Dániel. — A nap kél 7 óra 51 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor. — A hold kél 2 óra 42 perczkor, nyugszik 12 óra 24 perczkor.

December 31. A „Szárnyaskerék" dalkör Sylvester-estélye (Fehér Kereszt.) — Sylvester-estély a várban. — A Sylvester-asztaltársaság estélye. — A világosi kaszinó táncszvigalma. — A péczskai ifjuság mulatsága.

Január 2. A Kölcsey-egyesület második estélye.

Január 9. A cs. és kir. 33-ik ezred egyéves önkénytesseinek bálja (Fehér Kereszt.) — A pankotai nőegyesület táncszvigalma.

Január 11. Aradmegye évnegyedes közgyülése délelőtt 9 órakor.

Január 16. Az aradi israelita jótékony nőegyesület táncszvigalma (Fehér Kereszt.)

Január 31. Az aradi könyvnyomdászok táncczestélye (Központi szálloda.)

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **A királyné diszokmányai.** Erzsébet királyné, mint a magyar szent korona országos vörös-kereszt egyesületnek legfőbb védasszonya, az egyesület körül szerzett kiváló érdemei elismeréseül az idén is, karácsonyra, több egyesületi tagnak legmagasabb sajátkezü aláirásával ellátott diszokmányokat adományozott. A kitüntetettek között vannak: Fábián László, Aradmegye és Arad szab. kir. város főispánja, Sallai Béláné szül. Mittelmann Eszter urnő, továbbá Rónay Jenő főispán, bajcsai Beliczey Istvánné szül. konopi Konopy Antonia stb.

— **Ünnepek után.** Az ünnepek, amelyek a karácsonyt jelezték, minden esemény nélkül értek véget. Olyanok voltak, amilyenek lenni szoktak. Egyhanguak, ájtatoskodásra és eszemiszomra valók. Derült kék menyboltozat mosolygott le ránk karácsony első napjának reggelén és meleg napsugár csalta le az emberekről a téli ruhát. Igazi tavaszi időben ünnepeltük a Megváltó születésének emlékét. A templomok megteltek ájtatos hivekkel és egész napon át sok nép tolongott az Andrássy-uton, le egész a sétány végéig s fel a Szabadságtérig. Másnap délután azonban véget ért a tavasz s kezdődött az eső: sár lucsok és csatak. Máskor fehér, puha havon verődött visszaa téli napsugár szelid ragyogása, ma sárczipővel járunk s a lucskos utczákon bokáig gázolunk a sárban. A rossz idő azonban a munkaszünetes vasárnappal megtoldott ünnepek élénkségét nem zavarta. Az ünneplő emberek a lakásokba s a kávéházakba szorultak be, kergetvén s minduntalan előlopózó unalmat, ami ilyen ünnepnapokon, mikor a dolog nagy pihenésnek esik, rendszerint felülkerekedik, vágyat költve a munka után. Bármilyen családi ünnep is legyen azonban ez a karácsony, azért a szórakozó és mulatóhelyeknek bőven kijutott a vendégekből, ami telt házat jelent a szinháznak is. Annyi bizonyos, hogy a sok ünnep után szinte jól esik most a megszokott, köznapi csend.

— **Aradmegye közgyülésére** Fábián László főispán az alábbi körlevelet bocsátotta ki: Aradvármegye törvényhatósági bizottságának téli évnegyedes közgyülése a szabályrendeletileg megállapitott határnapon, 1897 évi január hó 11-én hétfőn d. e. 9 órakor s folytatólag a következő köznapokon fog megtartatni. Van szerencsém erre a törvényhatósági bizottság t. tagjait azon értesitéssel meghivni, hogy a közgyülésen tárgyalandó ügydarabok sorrendje egyidejüleg szintén közzététetik.

— **A Kölcsey-egyesület felolvasása** e hét szombatján lesz a városháza nagy termében. Laukó Albert főreáliskolai tanár lesz az egyesület második felolvasója e ciklusban. „A nők a renaissanceban" dolgozatának a czime. Érdekes anyag, mely bizonyára nyerni fog a feldolgozásban. A január 2-iki felolvasás zeneszámai különösen vonzók lesznek. Csik Irén a szinház széphangu énekesnője nehány dalt ad elő. Unger Mór pedig, a Schreyer-zeneiskola kiváló hegedütanára egy koncertdarabot ad elő. Akik Ungert legutóbbi hangversenyén hallották, örömmel fognak szombaton a városházára sietni, hogy ujra gyönyörködhessenek kifejező hegedüjátékában.

— **Ülések a városházán.** Aradváros központi választmánya ma délelőtt fél 12 órakor ülést tart Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt a városháza tanácstermében. Holnap délelőtt fél 12 órakor pedig a nyugdijbizottság ülésezik ugyanosak Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt.

— **Az uj tartalékos tisztek.** A honvédség rendeleti közlönye karácsonyra hozta meg a a honvéd hadapród tiszthelyettesek és volt egyévi önkéntesek kinevezését. A közös hadsereg kinevezései és előléptetései, melyek máskor szintén a karácsonyi ünnepekre szoktak megjelenni, es idén csak ujévkor történnek meg. Ezuttal különösen a tartalékos tisztek és tiszthelyettesek kinevezése lesz nagyobb számu, mert az uj előléptetési rendszer óta a tartalékos-hadapródok száma igen megnövekedett A honvédlovasságnál tartalékos hadnagyok lettek Hász Sándor volt tartalékos hadapród-tiszthelyettes és Vásárhelyi Dezső volt egyévi önkéntes, mindketten a 3-ik honvédhuszárezrednél. A 8-ik honvédgyalog-ezrednél tartalékos hadnagyok lettek Manuser Ferencz, Deagaró Miklós és Krausz Rezső tartalékos hadapród-tiszthelyettesek, Fasching Mátyás, Blette Jakab, Havas Géza, Verő (Weisz) Miksa és Teltsch Ede önkéntesek, tartalékos tiszthelyettesek lettek Hölczl Győző, Schihtanz Adolf, Hauer József, Dittrich Sándor, Deutsch Adolf, Palánkay Károly, Reich Mór, Moller Lipót és Grünwald Emil a gyalogságnál, Báthory István, Bobor Gyula és Gyulai Aladár pedig a 3-ik honvédhuszár-ezrednél.

— **Az aradhegyaljai szőlők rekonstruálása.** Erről a fontos ügyről a következőket irja karácsonyi számában a Pesti Hirlap: Az elpusztult szőlőterületek rekonstruálása tárgyában alkotott törvénynek a végrehajtása sok előkészitő munkával járt, amelyek be vannak immár fejezve, ugy, hogy a legközelebbi napokban a kölcsönök engedélyezése is folyamatba lesz tehető. Az ország több vidékén a rekonstruálási törvény megalkotása élénk mozgalmat idézett elő. Igy nevezetesen Arad vidékén az elpusztult szőlőterületek hatvanszázalékának rekonstruálása immár biztositva van. Ugyanily jelenséggel találkozunk az ország más vidékein is, ugy, hogy a törvények üdvös hatása már is jelentékeny mértékben mutatkozik.

— **Ismerős ügyvédekről.** A budapesti ügyvédi kamara az ügyvédvizsgáló bizottságba az 1897-ik évre Arkay Kálmán, Edvi Illés Károly és Szilágyi Arthur Károly dr. volt aradi ügyvédeket is beválasztotta.

— **Lesz Aradon dohánygyár?** A dohányozási és szivarozási statisztika évről évre arról számol be, hogy a füstölési kedv emelkedik. Legyenek bár folytonosan drágábbak és folytonosan rosszabbak a szivarok: minden esztendőben nagyobb mennyiséget pusztitanak el belőlünk a gondüző pipa és az elegáns czigáró hivei. Ugyannyira sok fogyott eddig is, hogy a magyar dohánygyárak nem voltak képesek a szükségletet kielégiteni és a dohányjövedék igazgatósága külföldről volt kénytelen nagy mennyiségü szivart vásárolni. Nehogy azonban a külföldi import még nagyobb legyen, a pénzügyminiszterium megbiztа a dohányjövedék igazgatóságát, hogy egy dohánygyár részére alkalmas vidéket szemeljen ki. Az uj dohánygyár épitését már a jövő évben megkezdik s költségvetését mintegy 400,000 forintban állapitják meg. A vidéki városok s igy első sorban Arad nagyban érdeklődhetnek most, hol fogják az uj dohánygyárat falállitani?

— **Az ujévi üdvözletek megváltása** czimén a városi árvaház alapjára adakoztak: A polgármester 14 számu ivén: Hirschl Zsigmond 1 frt, Neuman Dániel 2 frt, Dániel László 2 frt, Dániel Kálmán 2 frt, Dr. Posgay Lajos 3 frt, Salacz Gyula 2 frt, Tavaszy Antal Budapestről 5 frt. A várparancsnokság 20 számu ivén az aradi helyőrségtisztikara részéről befolyt 33 frt.

— **Leköszönt pártelnök.** Keresztes Gyula dr., az aradi függetlenségi- és 48-as párt elnöke az elnökségről leköszönt. Egyik munkatársunknak, ki őt a lemondást illetőleg megkérdezte, kijelentette, hogy az elnökséget semmi körülmények közt sem viheti tovább, annyira el van teendőivel foglalva. Ez volt az oka leköszönésének is. Hogy utódja ki lesz, arról még biztos értesülés nincs.

— **Köszönet az ügyvédi kamarának.** Steinitzer Károly elhunyt törvényszéki biró temetése atkalmával Steinitzer Ferencz cs. és kir. vezérőrnagy az elhunyt testvéröcse Hász Sándor drhoz, mint az aradi ügyvédi kamara elnökéhez meleghangu átiratot intézett, melyben köszönetét nyilvánitotta a kamara tagjai irányában azon kegyeletes részvétért, melyet fivére eltemettetése és földi maradványainak szülővárosába visszahozatala körül tanusitott. A kamara elnöke f. hó 28-án tartott választmányi ülésen az átiratot felolvasta és ez uton hozta a kar minden egyes tagjának tudomására.

— **Az öreg honvédek karácsonya.** Aradváros honleányai és polgárai a sok fény és vigasság közepette nem feledkeztek meg azokról az elaggott katonákról, kik egy drága emlék hordozói, tanui voltak és lesznek mindig, de a kik a kincsen kivül mivel sem birnak. Ünneppé tették nekik is a Megváltó szent napját, hogy ne legyen senki, de legkevésbé ők, kik nélkülözték a szeretet melegét. Gazdagon megrakott karácsonyfát ál

litottak fel nekik a K á n y a-féle vendéglőben, másnap pedig ebédet rendeztek tiszteletükre, melyen számos felköszöntő emlékezett meg rólnk. A megvendégelés körül fáradhatlan tevékenységgel müködött S i m a y István honvédegyleti elnök, K r i s t y ó r y János kamarai elnök és K i s s Ferencz ipartestületi titkár. Szép jelét adta vendégszeretetének R a v a s z Imre aradi jeles fényképész is, ki karácsony másodnapján a „Jópásztor" vendéglőben, két szegény honvédet vendégelt meg s lepett meg mindenféle ajándékokkal. Az ilyen nemes lelkü tettek nem szorulhatnak dicséretre, főleg olyanokkal szemben nem, mint a 48-as öreg honvédek.

— **Megczáfolt gyanusitások.** A Torontálmegyei főispánnál elkövetett nagy ékszerlopás ügyében a nyomozás ugy látszott biztos fonalat nyert s a gyanuokok alapján letartóztatott D e u t s c h Armin a r a d i ügynök személyében vélte a tettest megtalálni. A rendőrség ezen gyanujának alaposságát támogatta még az a sulyos körülmény is, hogy Kikindán több rendbeli csalással vádolták Deutschot. Ilyképen az aradi rendőrség Nagybecskerek polgármesterének megkeresése folytán Deutschot letartóztatta s átkisértette Becskerekre, hol nyomban kezdetét vette a gyanusitott kivallatása. Amily sulyosak voltak azonban az elfogatást sürgető gyanuokok, a vizsgálat további menete ép oly kevéssé volt képes megerősiteni azokat. A rendőrség Deutsch személyazonosságát nem tudván megállapitani s maga Deutsch a felmerült adatokat egytől-egyig m e g c z á f o l v á n, a rendőrség ellene a t o v á b b i e l j á r á s t m e g s z ü n t e t t e. A kikindai csalások ügyében is az illetők visszavonták a feljelentéseket a terhelttől nyert felvilágositások alapján. S igy a meghurczolt embert a rendőrség szabad lábra helyezte. Deutsch nyomban Aradra utazott, állitólag azért, hogy egy feljebbvalója s több aradi ember ellen, kik visszás helyzetét felhasználták, az illetékes hatóságnál a lépéseket megtegye.

— **Egy különös férj s egy furfangos vőlegény.** A férj, akiről szó van, Szegeden beszéltet magáról, mig a szereplő vőlegényt a nagyváradi rendőrség keresi. A szegedi férj néhány nap előtt még nőtlen ur volt, de aztán beváltotta az igéretét és megnősült. Az igéretet a leány apjának tette s bár nem szerette a leányt, mégis elvette. Az esküvő ugy folyt le, a mint az esküvők lefolyni szoktak és mindössze csak az keltett némi föltünést, hogy az egyik nyoszolyóleány utiruhában jelent meg. De hát ezen nem sokáig törték a fejüket s annak rendje és módja szerint megülték volna a lakodalmat, a melynek végén a boldog vőlegény haza vitte a lázban égő szerelmes menyasszonyt. A mézeshetek azonban igen rövid ideig tartottak, mert az ifju férj a házasság második napján eltünt, megszöktetvén a nyoszolyóleányt, aki az esküvőn utiruhában jelent meg. A terv ugyanis az volt, hogy a vőlegény teljesiti igéretét t. i. a menyasszonynyal megesküszik s aztán mindjárt tovább áll az utrakész nyoszolyólánynyal. Ugy látszik azonban, hogy egy kissé meggondolta a dolgot s igy csakis akkor szökött meg, mikor a felesége szerelmét már megizlelte. A nagyváradi vőlegény már jóval gyakorlatibb volt. Ő megélegedett azzal, hogy a leányt megkérje s hogy az eljegyzés napjat megállapitsa. Az az elment még az eljegyzésig is, de az elől már megugrott. Az eljegyzés napján pontosan megjelent a menyasszonyos háznál s ott volt midaddig, amig teriteni kezdtek. Akkor azonban azt mondta, hogy némi dolga van és elsietett, magával vivén a család összes — ezüstnemüit, amiket az eljegyzés ünnepére összedtek. A vőlegényt persze a rendőrség már javában körözi.

— **A szintársulat szive.** A szintársulat szive a L e s s k a y-egyesület, mely karácsony első napján délelőtt ruházott fel 20 szegény iskolás gyermeket. A jótékonyság es ünnepe ugy folyt le a szinpadon, a mint karácsonyi számunkban jeleztük. A szintársulat tagjain kivül nagy közönség is végig nézte a megható jelenetet. R ó n a s s é k y Gusztáv az egyesület gondos, fáradhatlan elnöke beszámolt az eddigi müködéssel, elismeréssel adózott az egyesület jótevőinek, aztán átadta a szót B á c s Károlynak, a ki igen szép és megragadó beszédet intézett a gyermekekhez, kiknek szivébe ajánlotta Rónaszékit, a ki szive melegét át tudta sugallani az emberbarátok lelkébe. A beszéd nemcsak a könnyebben meginduló bohém népet, de az idegen közönséget is a könyezésig hatotta meg. Utána T o m p a Kálmán szólott versben és prózában a gyermekekhez, kiknek nevében egy ökölnyi fiu álllotta rövid szavakkal a szintársulat nemes szivét. A gyermekek, kiket előzetesen felöltöztettek uj ruhájukba, ezután Rónaszékivel átmentek a Fehér Keresztbe, a hol őket N a g y Lajos mint minden évben pazar ebéddel látta el.

— **Éjféli mise alatt.** Az aradi rendőrség erélye kiszoritotta a csavargók csapatját a város területéről, a napokban megtartott razziák kedvező eredménye ezt bizonyitja, de dokumentálja az a két nagy lopás is, melyet csütörtökön éjjel Uj-Aradon és Kis-Szent-Miklóson eddig ismeretlen betörők elkövettek. A károsok neveit a folyó vizsgálat érdekében nem hozhatjuk nyilvánosságra, csupán magát a tényt regisztrálhatjuk a következőkben: Uj-Arad és Kis-Szent-Miklósnak csaknem minden asszonya, férfia, apraja-nagyja elment — szokásához híven — az éjféli misére. Ez a körülmény rendkivül kedvezett azoknak a csavargóknak, kik Aradról kiszorulván — ugy látszik — a Maros tuloldalán ütötték fel a tanyájukat s üzik mesterségüket. A mise tartama alatt két helyen törtek be a zárt ajtókon: Uj-Aradon egy tekintélyes kereskedőnél és Kis-Szent-Miklóson egy jómódu gazdánál s a szobában talált összes értékes holmikat összeszedve, azokkal megugrottak. A kár a két — egymáshoz közel fekvő helyen — több mint hatszáz forintra tehető s a tárgyak között ágy és ruhanemüek, egy néhány darab ékszer és takarékpénztári könyv is szerepel. A tulajdonosok a mise végével vették észre a betörést s nyomban jelentést tettek a hatóságnál. A nyomozást még az éj folyamán megindították, azon reményben, hogy a tetteseket a község határában megtalálják; de a csendőrség fáradhatlan kutatása eredményre nem vezetett. — Pénteken aztán megkeresték az aradi rendőrséget is, hogy eszközölje a nyomozást saját területén is.

— **A bosszu.** Szegény B e r g András szemlaki borbély maga sem tudja, mivel érdemelte ki a S z a r v a s é k gyülöletét, a felesége pedig még kevésbé, pedig ő szenvedett meg érte. Ünnep első napján történt, hogy a borbély-család a legkedélyesebb hangulatban ült asztalnál s fogyasztotta el vacsoráját, mikor egyszerre egy hatalmas tégladarab zuzta be az ablakot s repült egyenesen az asszony felé. Már a másik pillanatban az asszony vérző fejjel feküdt a földön s mellette a tégladarab, a bosszu eszköze. Mig a házbeliek a sulyosan sérültnek segélyére siettek, a borbély kifutott az utczára a czinkosok után s fellármázván az utczát, el is fogta azokat S z a r v a s Imre és négy társa személyében, kiket aztán a csendőrség vett gondozás alá további eljárásig.

— **Csirkefogók Mikalakán.** Es a szomorujáték valószinüleg a keresztény világ karácsonyi meglepetésére készült. Szerepelnek pedig benne: személyek, tárgyak és más egyebek. Személyeinek neveről még eddig nem emlékezett meg a krónika, ugy látszik, hogy csak most bontakoznak ki a homályból, cselekményök azonban alapjában véve nem uj, sőt csaknem közmondásos. De mivel a darab éppen nem premiér, nem kell már olyan részletes birálat. Személyek: N i n i Gyorgye, B l á s s Gyorgye és B o t y á n Pável mikalakai illetőségü állampolgárok elsősorban, másodszor egy baromfikereskedő, végül egy czigány. No most: Elől halad a kocsi, utána ballag a czigány, mögötte távolabb a fenntisztelt három levente. A kocsiból lepottyan egy baromfikosár, a czigány megörül neki, mert nem üres. Felkapja. Most jön a magaslat. A három legény megfogja a czigányt és megállitja, ezalatt a kocsi messze halad. Most vagy soha! Nekifeszitik erejöket és ráncigálják a kosarat. A czigány is husta minden erejéből, de a — rövidebbet husta. A leventék elviszik a kosarat, a czigány jelentést tesz, de a baromfikereskedő is észreveszi a hiányt és tudtára adja a hatóságnak. Vizsgálat. Nini Gyorgye lakásán megkerül a kosár, persze üresen. A dutyi azonban nem marad üresen.

— **Tüz a közelben.** I s z t r i n György szemlaki gazdaember szalmakazala az éjjeli órákban csak lángra kapott s mire a káros és szomszédok a tüzet észrevették, az egész kazal már a lángokban állott. Oltásról szó sem lehetett, az egész szalmakazal porrá égett. A megejtett vizsgálat kideritette, hogy a tüzet a károsnak öt éves Lázár fia okozta, ki napközben egy csomag gyufával játszva, az valahogyan meggyuladt, ő aztán az égő gyufát a kazalba dobta, hol az lassankint felgyujtotta a száraz anyagot. A kár 50 frt.

— **A csendőrség szaporitása.** A honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a csendőrségnél uj hat szakaszparancsnokságot fog szervezni, és a legénységi létszámot is szaporítja. Ehhez képest ujabb 10 gyalogos és 5 lovasőrs-állomást fognak felállitani. A legénységi létszámot, mely az idő szerint 7003 főből áll, 196 fővel szaporitják, ugy, hogy ezentul mintegy 7200 csendőr fogja az eddigi nagy területek helyett, kisebb területekben a csendőrségi szolgálatot teljesiteni.

—

Az elmult héten ifj. Gaál Ferenczné urnő élelmiszereket és 2 frtot, a Széchenyi gőzmalom Részvénytársaság 10 frtot a népkonyha, Dományi József ur 5 frtot az izr. jót. nőegylet javára volt szives küldeni. A nagylelkü adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség.

•

S t a n i t y Katicza a városi szegények számára megtakaritott zsebpénzéből 5 frtot adományozott.

•

Az agg honvédeknek karácsony első napján történt bőséges megvendégelésre szivesek voltak adományozni: Az aradi mészárosok és hentesek nevében G l ü c k Károly elnök 8 klgr. marhahust, 8 klg. sertéshust, P ó t h István volt aradi hentes, jelenleg tövisi állomási vendéglős 100 pár kolbászt, K r i s t y ó r y János 25 drb fonott kalácsot és 100 drb szivart, Kremmer János 25 üveg bort, Mihálik József 10 üveg bort, Pess Mór 10 üveg bor, Duffner József 5 üveg bort, Auerffy Géza 5 üveg bort, Tagányi István 5 üveg bort, Winter Adolf 8 üveg bort, Bauer Gyula 30 drb szivarszipkát, Deniflezéné 1 pulykát, Blakovits Antalné mákos kalácsot, Klein Ignácz 8 kenyeret és egy nagy fonott kalácsot, Angyal Dezső 3 kenyeret, Kallap János 30 drb puskát, 30 drb kardot és 30 drb szivart mézeskalácsból, Maágri Géza 1 klgr. sajtót, Fehér Gyula 1 klgr sajtot, Kohn S. N. 2 üveg szilvoriumot. Az aradi pinczérek „reform" asztaltársasága 7 frt., Magyary Ferencz 2 frt, Kiss Ferencz 1 frt, Glück József 1 frt, Lénárth Imre 1 frt, Varga Imre 1 frt, Tóth Mihály ács mester 1 frt, Müller Gyula 1 frt, Boszik György 50 kr, Steigerwald Alajos 50 kr, Kohn József 50 kr, Regdon Sándor 50 kr, Wagner József 50 kr, Wesszely Pál 50 kr, Szeberényi Gyula 50 kr, Stoll Béla 50 kr, Orody Nándor 50 kr, Fischer Lipót 50 kr. Fogadják ezen jólelkü adakozók az öreg honvédeknek leghálásabb köszönetét, kik magukat továbbra is ajánlják az ő rájuk is gondolók szives jóindulatába. Tisztelettel: K i s s Ferencz.

HYMEN.

Fried József fővárosi okleveles mérnök és tartalékos honvédhadnagy vasárnap délelőtt kötött házasságot Aradon özv. P o l l á k Sámuelné kedves leányával R e g i n a kisasszonynyal. Az esketést nagy közönség nézte végig az anyakönyvvezető hivatalos helyiségében.

Gyovay József uj-szent-annai tanitó szombaton délelőtt lépeat házasságra Aradon P e l l e g r i n y Dávid, aradi vállalkozó szép leányával M á r i a kisasszonynyal. A fiatal pár a polgári kötés után felvette az egyházi áldást is.

Haraszti Oszkár birtokos vasárnap eljegyezte Aradon özvegy L ö f f l e r Mórné leányát I l o n k a kisasszonyt.

Winkler Ármin horvátországi államvasuti hivatalnok eljegyezte Aradon C z o b e l Herman szép és kedves leányát, J ó z s a kisasszonyt.

Hanna László f. hó 29-én lépett házasságra Aradon N a g y Matilda kisasszonnyal.

GYÁSZROVAT.

† **Jankay József** temetése karácsony első napján óriási részvét mellett ment végbe. A

48-as honvédek testületileg, zászló alatt jelentek meg utolsó bucsut venni társuktól, a ki tudvalevőleg az önvédelmi harcz alatt honvéd-főhadnagy volt. A halottas háznál Csécsi Imre ev. ref. lelkész és Simay István, a honvédegyesület elnöke, a sirnál pedig az elhunyt egyik lelki barátja, Ternajgó Caesar uj-aradi gyógyszerész mondott megható bucsubeszédet.

† **Mittermann Antal**, a magyar kir. államvasutak Gyoroki állomás-főnöke, mint részvéttel értesülünk, karácsony első napján este 8-órakor, élte 42-ik s boldog házassága 12-ik évében elhunyt. Halálát özvegye, szül. Petrovics Ilona s gyermekei, Mariska, Béla és Gyula gyászolják. Béke poraira!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az ipartestület békéltető bizottsága.** Nagy élénkség mellett folyt be vasárnap délelőtt az ipartestület helyiségében a békéltető bizottság meg választása, a melyet Green Nándor alkapitány, iparhatósági biztos, mint elnök és Kiss Ferencz titkár vezetett. A legnagyobb rend és szabályosság mellett lefolyt választás eredményekép a bizottság tagjai lettek: Schuster Ede, Kovács Sándor, Gresner József, Mikulik János, Oross József, Mayer Kálmán, Lenkei György, Szabáry Márk, Rosenberg Adolf, Hrabál István, Flezsár Agoston, Hang Sándor, Pistai István, Hujer Pál, Modliba Viktor, Popé Albert, Kiss János, Mánics Ferencz, Kiss Gusztáv, Eisele Antal, Máté József, Medgyesi István, Németh Sándor, Jeck György, Lang György, Grünvald József, Huber György, Seprényi Lajos, Tona Péter, Bogdánovics Mihály. Póttagok: Héger István, Szilágyi István, Lang József, Jenei János, Schuszter Endre, Puskás György, Tenczlinger Károly, Csupák József, Hingler Viktor, Tögyerás György, Alföldi Antal, Gártner Károly, Sarkady Kálmán, Halabrin János, Koncz, György.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke t. évi deczember hó 31-én szerdán csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak ezennel meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai.

1. Ficherné Rimanóczy Erzsi községi tanitónő kérvénye ujabb három havi szabadságidő engedélyezése iránt.

2. Fenyvesy Gizella magánóvoda tulajdonos kérelme óvodájának a városi segélyben részesitése iránt.

3. Arad szab. kir. város törvényhatóságának határozata, melylyel közli a nagymélóságu vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium leiratát, az Aradvárosi községi siketnéma iskolának végleges szervezése tárgyában.

4. Arad szab. kir. város tanácsának értesitése, a Nagy-Majláth községe által az aradi siketnéma iskola segélyezésére gyüjtött 4 frt beutalványozásáról.

5. Aradmegye kir. tanfelügyelőjének átirata Vikolné Mihájlovits Hermin községi tanitónő nyugdijaztatásáról.

6. A nyugdijazás következtén üresedésbe jött egy segédtanitónői állásnak meghivás utján egy próba évre való betöltése.

7. A templom-utczai elemi B) fiuiskola igazgatóságának előterjesztése, Kiss Géza és Miklósi Kornél IV. osztályu tanulóknak a tornászat tanulás alól való felmentését tárgyazó kérvényére.

8. A Gáji külvárosi községi iskola tantestületének kérvénye, az ottani iskolaépületnek kibővitése iránt.

9. Az iskolafelügyelő előterjesztése az 1897. évre szóló szünnapek naptárának megállapitása iránt.

10. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

Aradon, 1896. évi deczember hó 28-án.

SALACZ GYULA s. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

(—) **Tanitónőképző intézet Aradon.** Lapunk karácsonyi számában irtunk megyénk népoktatási viszonyairól a millennium évében. A cikkiró azért mert a tankötelezettség a legtöbb községben különösen a leányoknál, nincs végrehajtva, azt ajánlotta az illetékes tényezőknek, járjanak el a kormánynál, hogy Aradon tanitónőképző intézetet állitson fel. A karácsonyesteí gyors nyomdai munka mellett azonban a lapba tanitóképző intézet került. Bár a cikk fejtegetéseiből, főleg pedig a külfölre való hivatkozásból, a hol a tanitónők száma sokkal nagyobb mint nálunk tisztán kivehető, hogy a cikkiró nem még egy férfi állami tanitóképző intézetet óhajt Aradra, — azt párhuzamos osztályokkal lehet pótolni — hanem tanitónőképzőt, mégis szükségesnek tartottuk e pár magyarázó sor közzétételét.

MULATSAGOK.

(=) **Az izraelita nőegyesület bála.** Az aradi izraelita nőegylet erősen készül január 16-iki mulatságára. Már összeállitották a rendezőséget is, mely a következő hölgyekből és urakból áll; Eles Arminné, dr. Grossmann L.-né, dr. Adler Lipótné, Vallfisch Arminné, Vajda Lajosné, Lustig Arminné, dr. Lamberger Lajosné, Klein Henrikné, Révész Adolfné, Tenner Józsefné, továbbá Mandl Vilmos dr., Kell Lipót dr., Bácskay Béla dr., Rosenberg Miksa dr., Deutsch Sándor. A bálrendező bizottság a következő értesitést teszi közzé: „Os Budavár" rendező bizottsága a látni valókon kivül még azzal óhajt a tisztelt közönségnek kedveskedni, hogy sorsjátékot rendez. E végből a jó szivekhez fordul ama kérelemmel, hogy mint minden alkalommal, a nemes törekvést most is támogatni szíveskedjenek. Alig lesz a t. közönség között olyan, ki néhány kis csecsebecsét, vagy más tárgyat ne tudna nélkülözni, azokat kérjük tehát a rendezendő sorsjátékhoz tombola-tárgyul elküldeni. Az adományokat Schulhof Károlyné urnő (Andrássy-tér) sziveskedik átvenni és hirlapilag nyugtázni.

(=) **Sylvester estély a várban.** A mi tisztjeink belsejében az év haldoklására támad fel csak igazán a bohém lélek s mint minden évben, ugy az idén is kedélyes háziestélylyel fogadják az uj év jövetelét. Egy kaczagó chaossá válik Sylvester estéjén a tiszti kaszinó terme, melyen minden képzelhető leleményesség és ügyesség képviselve van. A rendezőség fiatal gárdája már erősen tervezget, hogy az idén miféle ujdonsággal lépjen sorompóba, mert a mulatság többi része, már mint a táncz az magától jön.

(=) **Az ó-év temetése.** Széltében-hosszában folynak már az előkészületek az öreg év temetésére, ép oly fáradhatlan kitartással és jókedvvel, mint annakelőtte. A sylveszter-asztaltársaság bohózattal összekötött társasestélyt rendez a «Vadember» hez czimzett vendéglőben, mely hogy kivivott nevét az idén sem szégyeniti meg, az kétséget szem szenved. De a vidék is erősen mozgolódik s korántsem áll hátrább a városiaknál. A világosi kaszinó fényes tánczestélyt rendez, mely iránt már eddig is nagy érdeklődés mutatkozik. A pécskai ifjuság pedig szintén zártkörü tánczestélylyel üli meg az ó-év kimulását s az uj esztendő születését.

(=) **Az uj-szt-annal társas kör** január hó 9-én, saját könyvtára javára, a kör helyiségében Steiner György gyermek-zenekara és a pankotai első nemzeti zenekar közreműködése mellett zártkörü tánczvigalmat rendez. Kezdete 8 órakor. Belépti-dij személyenként 1 frt.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A szinház müsora:

Kedd: Csak párosan, bohózat.
Szerda: A bányamester, operette.
Csütörtök: Eresszd be a tótot, énekes bohózat.
Péntek: Délután: A csókon szerzett vélegény, énekes bohózat. Este: A szökött katona, szinmü.
Szombat: Hamlet, Salvini társulatának első felléptével; bérlet szünetben, mérsékelten emelt árakkal.
Hétfő: Othello, Salvini társulatának második felléptével; bérletszünetben, mérsékelten emelt árakkal.
Kedd: Romeo és Julia, Salvini társulatának harmadik felléptével; bérlet szünetben, mérsékelten emelt árakkal.

Tóth Béla könyve.

(drtj.) A boldogasszony dervise és egyéb történetek czimmel Tóth Bélának egy ujabb kötete jelent meg, amelyben huszonöt kisebb-nagyobb dolgozat van. Ha azt kellene megállapitanunk, hogy ezen dolgozatok mely válfajhoz tartoznak, novellák, elbeszélések, essayk vagy mesék-e, a legnagyobb zavarba jönnénk, mert a legtöbb darabban van valami az elbeszélésből, van valami a tudományos tanulmányból s van bennök meseszerü elem is. Mondhatnók, hogy Tóth Bélának egy saját müfaját képezik e dolgozatok, melyek miségének megállapitásával törje fejét az irodalomtörténész, mi megelégszünk azzal az élvezettel, melyet ez olvasmány nyujt s megnyugszunk abban az elkeresztelésben, melylyel az iró dolgozatait elnevezi, hogy azok „egyéb történetek."

Ezek az egyéb történetek, amily igénytelenséggel lépnek az olvasó elé, olyan kiváló mestermüvek. Tárczaczikk keretén belül — mert a kötet legtöbb darabjával egyes napilapokban és egyik előkelő heti szemle hasábjain találkoztunk — annyi irodalmi szépséget, kifejezésbeli kellemet és oly sokoldalu realis tudást sehol sem találtunk, mint Tóth Bélánál.

Azokban a dolgokban, melyekben az elbeszélő elem a tulnyomó, bámulatos meseszövésének közvetlensége és keresetlen egyszerüsége.

Az előadás, a nyelvezet, a maga egyszerü és tömör voltában igazán mi taszerü, ugy hogy ezek a magyar elbeszélő irodalom remekei közé sorozhatók. Ilyenek főleg A boldogasszony dervise és A tulipánoskert, melyeknek olvasásával alig tud az ember betelni.

Ebben a mi korunkban, a melyben minden iró a különlegest, a feltünőt keresi, midőn iróink legnagyobb része extravagans irányoknak hódol, melyben az irók legtöbbje vadászsza a hatást, s ezt azzal véli elérni, hogy a legképtelenebb helyzeteket és témákat tárja az olvasó elé, a kéjérzet egy nemével olvassuk az olyan irót, mely természetes elem, a harmónia és az igazság festésében találja fel igazi irányát.

Es erre két hatalmas eszköz áll Tóth Bélának rendelkezésére: végtelen, minden részletre kiterjedő megfigyelő képesség, mely mindent megfügyel és mindent észrevesz és az a sokoldalu nagy tudás, melylyel minden dolognak csinját-binját apróra meg tudja magyarázni.

Tóth Bélában csodálatosan egyesül az iró, a psychologus és az encyclopedista. Az iró, ki minden dolgozatának meg tudja adni a megfelelő hangot, azt a hangot, mely jellemez és szinez, mely az olvasót nemcsak leköti, hanem annak lelkületét a témának megfelelően preparálja; a psychologus ki ismeri az embert, ismeri az emberi lelket minden egyes bizonylatában, ki ismeri annak minden erejét, minden egyes gyöngéjét; és végre az encyclopedista, ki mindent tud és mindent jól magyarás, ki mindent oknyomozólag figyel meg, s minden dolognak meg tudja fejteni a nyitját, minden kornak ismeri a jellemét, észjárását, de még a beszédmódját is.

Ezért Tóth Béla könyve nemcsak élvezetes munka, hanem tanulságos is. Tanit és nevel, még pedig a legszeretetreméltóbb és legkellemesebb módon, anélkül, hogy egy pillanatra is felvenné a tanitó tudákosságát, a nélkül, hogy az által dolgozatainak poesisából, derüs fényéből egy szemernyit is levonna.

Mert Tóth Béla igazi poéta, kinek minden egyes darabjából kicsillámlik az idelista melegsége, bármily cynicusnak tünteti fel magát ott, a hol a saját személyéről beszél.

Aki ezt nem hiszi, olvassa el a Lalage czimü darabot, mely valóságos irodalmi ötvösmü, s egymaga több élvezetet nyujt, mint sok divatos irónak egész irodalmi működése.

Nem tudjuk, nem csalódtunk-e, de ugy érezzük, hogy Tóth Béla e könyvét a sajtó nem részesitette abban az elismerésben, mely méltán megilletre volna. Sokkal jelentéktelenebb irók termékeivel behatóbban foglalkoztak, mint ezzel a könyvvel, és sokkal gyengébb irodalmi termékek nagyobb méltánylásban részesültek, mint ez a kötet.

Meglehet, hogy ez azért történt ugy, mert ez a könyv nem szorul a reklamra, mert annak irója ma az első magyar stilisták között

is a legelsz sorban foglal helyet, mert e könyv önmaga csinálja magának legjobban a jó hirt.

Bármiként álljon is a dolog, Tóth Béla e kötete a magyar irodalomnak határozott nyeresége. Egyes darabjai talán mint az időszaki sajtó termékei veszíteni fognak jelentőségükből, de a kötet legtöbb dolgozata olyan mű, mely örökké értékes fog maradni, s diszére válnék bármely nemzet elbeszélő irodalmának.

—

* **Hangverseny.** A karácsonyi ünnepek sokféle szórakozása között hangversenyben is volt részünk. A közreműködők mindkettője ismerősünk; Pick-Steiner Soma aradi származásu, s esztendeje is játszott már közönségünk előtt, Alden Iza kisasszony pedig állandóan Aradon tartózkodik is, s a hangverseny termen kivül egyszer szinpadunkon is énekelt.

A „Fehér kereszt" nagyterme nem telt meg a szombat délutáni hangversenyre, de szép számu közönség helyezkedett el a széksorok között s lelkesen fogadták s sürü és hangos tapsokkal honorálták a két szereplőt. E tapsok egy részét bizonnyal az ismerés számlájára kell irnunk, de része volt bennük a méltó elismerésnek is. Pick-Steiner Soma nem közönséges tehetségü hegedüs, ezt a véleményt alkottuk róla tavaly s ami játéka technikáját illeti, ez a nézetünk szombati hangversenye óta csak megerősödött az ő javára. A legnehezebb változatokat biztos könnyüséggel játszotta, nagy gyakorlatról, folytonos, eredményes munkáról tevén ezzel tanuságot. De haladást konstatálhatunk a játéka lelkében is, a zenei gondolatok interpretálásánál. Elmondottuk róla esztendeje, s láttuk ma is, hogy Pick-Steiner ábrándos lelkü muzsikus, aki legigazabban a melancholikus, lágy dallamokat érzi át; de igazabb sikerét most is a Sarasate Faust-fantáziájának egyes részleteivel érte el. Sokkal halványabbak a szinei az erős szenvedélyek kifejezésében, itt már csak a technikai ügyesség köt le. A magyaros motivumoknál a Hauser Rhapsodiájában is érestük ezt; szépen megjátszotta, de hiányzott belőle a magyar lélek.

A hegedüszámok közt, melyeket zongorán Schreyer Harry kisért, Alden Iza énekelte el a Tann häuser opera áriáját s több dalt, köztük két-három magyart is.

Kellemes csengésü s elég nagy terjedelmü hangja van, s az alaposan iskolázottnak tetszik; dalait tetszéssel fogadták, erősen tapsolták. Idővel hosszabb gyakorlat mellett, bizonnyal több szint fog énekébe vegyithetni, a mi a hatást közvetlenebbé teendi. A kisasszony tanulmányait külföldön, németek közt végezte, nem csodáljuk tehát, hogy müsora végig német volt szövegben, előadásban egyaránt, a mi egy-két magyar dalt énekelt, avval is csak magyar származását dokumentálta és nem magyar stilü tanulmányokat. Ezekből ép ugy kilopta a magyar lelket az idegen világ, akár a Pick-Steiner négy hurjából.

* **Salvini Aradon.** Salvini Gusztáv a hirneves olasz tragikus, ki tegnap este a Vigszinház közönségénél aratott nagy sikert, mint már jeleztük január 2-ikán, szombaton lép fel nálunk először. Hamlet czimszerepét játsza. 4-ikén, azaz hétfőn Otelló lesz, kedden pedig Romeo. Salvini társulatával csütörtökön érkezik Aradra. Az előadások tudvalevőleg bérletszünetben fognak lefolyni és a helyárak a szinügyi bizottság engedelmével 50 %-kal lesznek drágábbak. Az olasz előadásokra a jegyek szerdától fogva lesznek kaphatók a szinházi pénztárnál. Ha a tragikus, kiben az olasz alakitó müvészet magasan kicsucsodik, olyan érdeklődést fog kelteni nálunk is, mint néhány hét előtt, vendégszereplésénél Szegeden, a pénztár erős ostromnak lesz kitéve. Mindenesetre a müveltséggel járó kötelesség, ha az emberi szellem nagyságának egyik legkiválóbb képviselőjét itthon aránylag nem nagy áldozattal csodálhatjuk, el ne mulasszuk. Sokan voltak városunkban, kik Duse Eleonora előadásaira fölrándultak Budapestre, hogy ne lennének sokan, a kik a Dusevel egyrangu müvésznek, Salvininek előadásait itthon, megnézik?

* **Karácsony a szinházban.** A karácsonyi ünnepnapok kárpótolták Leszkay igazgatót azokért az üres házakért, melyek azelőtt egymásután voltak. Pénteken, szombat és vasárnapon délután és este az utolsó helyig megtelt a szinház, melynek közönsége jórészben azokból a boldogokból került ki, a kik ép oly könnyen sirnak, mint nevetnek. Könyv és kacaj volt is bőven a hat előadás alatt. Az esti előadásokból az „Arany ember" és „A bányamester"-é volt uj ez évadban. A Jókai kedves jelenetekben gazdag darabja részben uj szereposztással került szinre. Paulainé Adorján Berta játszotta Athóliát igazi szenvedélyt kifejező müvészi erővel. Balla, hogy a bajuszát megőrizhesse, Krisztyán Tódor szerepét átadta Szendreinek Kadisáért. Tódor ur jól járt a cserével, Kadisa örnagyról azonban ugy megfeledkezett Balla, hogy az aradi szinpadon akkora müszünetet, csak néhai Aradi idejében hallottak, a mikor a baritonista belecült a Henri márki hires dalába. A közönségben különben akkor sem, most sem esett kár. A kis Noemi bájos teremtés volt, a mig erősebb hangokra nem volt szüksége. Igazán kár, hogy Fóti Fridát érez nélkül való hangja lehetetlenné teszi a szinpadon. A ki mindig kellemes szinpadi alak, Iványi a csajkástiszt szerepében nagyon rosz volt. Nagy a különbség egy jókedvü katona és egy bohóczfigura között, a ki csak az alárendelt párjával együtt próbál nevettetni. Tompának az aranyember ismert jó alakitása, Horvát Paula, Bács, Bácsné is a régi sikerrel járultak hozzá a hatáshoz. A vasárnapi operetelőadásban a bányamestert Hunyadi a megszokott sikerrel játszotta. Rontai Boriska kedves pajzánságával, Rónaszéki és Láng Etel jóizű komikumukkal magas fokon tartották a közönség jókedvét, melyhez Feleki Boriska és Déri énekükkel hozzájárultak. A tenorista ellensulyról is gondoskodott és könnyed mozdulatokat rögtönzött, a mi persze kinos feltünést keltett. Még a karmestert is annyira lekötötték ezek a groteszk mozdulatok, hogy a házassági tanácsokat elfeledte a zenekarral megismételtetni. Ez a várakozási szünet valamivel rövidebb volt mint az aranyemberbeli, de a hatásban vetekedett azzal. Különben a zene- és énekkarral — és főleg ez utóbbival — a karmester különben sem lehetett megelégedve. Soknak találta működésükben a a csiszolatlan, szinte nyers őserőt. A szeretet ünnepén kétszeresen érzékeny az ember minden durvaság iránt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

—

A halottrabló orvos.

— Saját tudósitónk távirata. —

Budapest, deczember 28.

Korotnai Árpád dr.-nak, a volt kerületi orvosnak bünperét ma tárgyalta a budapesti törvényszék. Az esküdtszéki terem ez alkalommal zsufolásig megtelt, különösen a fővárosi hölgyvilág volt igen nagy számmal képviselve. A tárgyaló-terem üres helyén birák, ügyészek és más törvényszéki személyek, mint hallgatók foglaltak helyet.

A közönség nagy izgatottsággal várta a tárgyalás kezdetét és ezért már reggeli fél 9 órakor minden pad megtelt zsufolásig. Pontban 9 órakor szuronyos börtönőr vezette be Török Linát, a főhősnek egyik mellékalakját, a ki tarka kendővel a fején, oly mélyen tudta fejét lehorgasztani, hogy a kiváncsi szemek egyáltalában nom voltak képesek a hires szobaleány arczát megtekinthetni. Valami nagy érdeklődést nem keltett ugyan, de oly müvészettel tudta az arczát elrejteni, hogy még az a csekély érdeklődés, a mi iránta támadt, is főstbe ment.

Korotnai ezután nemsokára két börtönőr vezette be. Katonás önérzetes léptekkel állott a törvényszék elé és az elnök intésére helyet foglalt a vádlottak padján és a börtönőrhöz osendes diskurzusra ereszkedett le. Egyébként fürteit folyton igazitotta. Meglátszott rajta, hogy még efféle kellemetlen szereplésekben is sulyt helyez a — formákra. Amint azonban az elnök kérdéseire felelnie kell, azonnal megszünik az erős tartás, hangja alig hallható; folyton tántorog és a naivabbak már majdnem elhiszik neki, hogy rosszul van. Az elnök egy pohár vizzel igyekszik őt magához tériteni. Aztán valami csodás apathia vesz rajta erőt, közönyösen hallgatja a tényállás ismertetését. Vallomása közben állandóan a rosszullétét igyekszik elötérbe helyezni. Az elnök azonban megnyugtatja őt, hogy nincs neki semmi baja.

A tárgyalás lefolyása a következő:

A törvényszék a következőképen alakult meg: Elnök: Haupt Albin, birák: Schmiedt és Richter. A közvádlói tisztet Genthon dr. alügyész töltötte be. Korotnait Polonyi Géza ügyvéd, Török Linát Vaisz Sándor dr. védte, a magánpanaszost Hets Odön ügyvéd képviselte.

A tárgyalás kezdetén Polónyi védő bejelentette, hogy a tárgyalás folyamán őt esetleg Bölönyi dr. fogja helyettesiteni. Egyszersmind kifogásolja azt, hogy Hets Ödön, a ki e perben tanu, a magánpanaszos ügyvédjeként szerepel is.

Hets Ödön csodálkozik Polonyi e kifogásán, hisz jól emlékezhetik, sogy Polónyi is ugyancsak ilyen kettős minőségben szerepelt a Vásonkeőy-perben.

Polónyi azt feleli, hogy ez igaz ugyan, de akkor is kifogásolták azt, ő akkor magát a biróság határozata alá vetette. Aztán meg figyelmébe ajánlja a biróságnak, hogy azóta törvényt hoztak, a melynek értelmében ez a kettős szereplés meg nem engedhető.

A törvényszék Hetsnek a magánpanaszosok sorából való eltávolitását mondta ki és utasitotta őt, hogy a tanuk közt foglaljon helyet. Egyszersmind elrendelte Ajtay tanárnak a kihallgatását.

Következett elsőrendű vádlottnak a kihallgatása.

Elnök kérdésére vádlott kijelenti, hogy neve dr. Korotnay Árpád, 41 éves, ágostai vallásu, orvos.

Elnök: Van-e vagyona?

— Van.

— Milyen az előélete?

— Kifogástalan.

— Azaz, hogy büntetve nem volt. . .

Ezután kihallgatták Török Linát, 27 éves, szobaleány, vagyona nincs.

E perczben Korotnai elsápadt és tántorogni kezdett. Az elnök ezt észrevette és azonnal egy pohár vizet rendelt neki. Korotnai megissza a vizet és busan hajtja a fejét tenyerére.

Ezután az elnök ismertette a tényállást, a mely annak idején a lapokban részletesen ismertetve volt.

Most következett a Korotnai dr. részletes kihallgatása. Török Linát ez alkalommal a teremből eltávolitották.

Elnök: Szedje magát össze annyival inkább, mert a törvényszéki orvos magát tegnap megvizsgálta és konstatálta, hogy magának nincs semmi baja. Ennyit akarok egyelőre megjegyezni. Beszélje el, miféle bajokban gyógykezelte özv. Patsunét?

Vádlott (a tenyerét homlokára tartva). Szivbaj, szembaj és más betegségei is voltak. Néha naponként többször is hivatott.

— Azt beszélik, hogy vagyoni érdekből hizelegte be magát nála, azért járt oly gyakran hozzá.

— Oh nem, mindig akkor mentem, amikor hivatott. A mikor a házát megvettem, panaszkodott, hogy többet törődöm a házzal, mint vele.

— Mielőtt Patsuné meghalt, önt hivatták?

— Igen, már akkor haldokolt.

— Mi baja volt?

— Talán gyomor.

— Miért talán? hisz ön tudhatja, ön kezelte?

— Igen.

— Kit küldött a gyógyszertárba?

— Már nem emlékszem.

— Hogyan történt az, hogy önök ketten maradtak Török Linával a haldokló mellett?

— Már nem emlékezem.

— Maga ma semmire sem emlékszik. Ugy vall, hogy vallomása ellenkezik a vizsgálat ada-

taival. Szedje össze emlékezőtehetségét. Mikor vette le a haldokló nyakáról a kulcsot?

— A mikor az élesztési kisérletet csináltam.

Szóval a mig a gyermek a gyógyszertárban járt. Ezt az egész dolgot ugy ön, mint Török Lina is egészen másképen adta elő a vizsgálat alatt. Nos, beszélje tovább.

— Ekkor az asszony meghalt. Török Lina pedig kijelentette, hogy ha ez a kulcs itt marad, akkor ő nem vállal semmiért felelősséget. Én pedig kötelességemnek tartottam a kulcsot magamhoz venni. Török Lina akkor elkezdett sirni, hogy ki van merülve és hogy ő most kenyér nélkül marad. Emlitette, hogy neki Patsuné igérte, hogy megajándékozza őt. Erre én is emlékeztem, nekem is mondta Patsuné több izben. Erre én odadobtam a kulcsot a szekrényre.

— Kérem csak az igazat mondja, ezzel a csavarással csak árt magának.

— Én csak az igazat mondom, nem védem magamat, a mit tettem, azt megtettem, hogy miért tettem, nem tudom, de megtettem.

— Tehát ön odadobta a kulcsot a szekrényre, de attól még az a szekrény ki nem nyiltott.

— Török Lina nyitotta ki, ő tudta, hogy hol fekszik a pénz. Én egy takarékpénztári könyvet vettem ki, hogy legyen temetési költségre, mert Patsuné előttem több izben kijelentette, hogy az elhunyt fia mellett szeretne nyugodni. Én tehát magamhoz vettem azt a takarékpénztári könyvet. De nekem nem volt azzal semmi czélom, nekem arra nem volt semmi szükségem, én igyekeztem attól menekülni, én magam sem tudom, hogy miért cselekedtem akképen.

— Hát ezeket az ékszereket, a melyeket itt önnek felmutatok, miért vette ki a szekrényből?

— Igazán nem tudom.

— Nem lehet az ön vallomásaira adni semmit. Ön az vallottta, hogy az értékpapirokon kivül semmit sem vett ki, aztán megtalálták önnél az ékszereket. Ön akkor azt vallotta, hogy ezeket a volt menyasszonyának vette. Csupa valótlanság. Ön azt is állitotta, hogy önnek Patsuné igért ilyen nagy honoráriumokat. Van-e önnek erre tanuja!

— Hát erről mi négy szem közt beszéltünk.

Polónyi védő itt egész halmaz uj tanunak az azonnali beidéztetését inditványozza, a kik azt bizonyitanák, hogy Korotnai négyezer forintot maga helyezett el a takarékpénztárban.

Korotnai kihallgatását folytatják.

Elnök: Ön akkor, mikor a házat vette, folytonos pénzzavarban volt. Ez be van bizonyitva. Hol vette a pénzt, a mit a takarékpénztárban elhelyezett?

— Házbér utján szedtem be.

— Annyi házbért ön nem szedett be, a mennyit elhelyezett. Ön 2800 frtot szedett össze házbérből és ebből alig helyezhetett el annyit, a mennyit a takarékpénztárba vitt. Volt önnek más bevétele is, a mi a könyvbe nincs bejegyezve?

— A mit fel nem jegyeztem, olyan lehetett. Nagyon feledékeny természetü vagyok.

— Ön reá akarta birni Becsky Lászlónét, hogy vallja akként, hogy ön az ékszereket tőle vette. Ön éjjel sürgősen felkereste Becskynét. Beszélje el, hogy történt ez?

— Én tudtam, hogy neki összeköttetései vannak a rendőrséggel és mivel ő bizalommal volt irántam, hát én felkerestem, felkértem őt, járjon közbe ez ügyben.

— Micsoda ügyben?

— Fülbevaló ügyben

— Hát mi szüksége volt erre nézve Becskynére?

— Hát csak az ő nézetét akartam tudni a fülbevalók ügyében.

— Szóval, ön nem akar vallani, nem akarja az igazat megmondani.

Richter biró: Kihozta önt össze Patsunéval?

— A fia.

— A pénzszekrényt kinyitotta ön előtt néha?

— Igen, ő beavatott engem vagyoni dolgaiba.

— Mikor ön látta, hogy Patsuné oly nagy beteg, miért nem tartotta ön szükségesnek, hogy valamelyik rokont a házhoz hivasson?

— Az asszony ezt nem akarta megengedni. A fiával pörös viszonyban állott. Mindig azt mondta, hogy neki nem kell vendég.

Ügyész: Hogy képzelte ön azt, hogy Becskyné ön mellett tehet a rendőrségnél?

— Hát ugy képzeltem, hogy a mint ő a maga ügyeit sikeresen elintézi, hát ebben is.

— Ez egyszerüen valótlan. Majd később foglalkozunk ez ügygyel.

Polónyi védő: A mi a valótlanságot illeti, arról most még ne nyilatkozzék oly lesujtólag az ügyész ur. Majd lesz alkalmunk e valótlanságokról a tárgyalás folyamán beszélni. Nekem is van egy pár kérdésem a vádlotthoz. Mi történt az ezer forinttal?

— Azt Török Lina elutazása előtt vissza hozta hozzám, én pedig a „Hermes"-ben elhelyeztem az ő beleegyezésével törlesztésre. Az ezer forint az én számlámra volt betéve, de a Török Lina tulajdonát képezte.

— Kapott ön valaha honoráriumot Patsunétól.

— Tiz év alatt egy krajczárt sem.

— Hát azt az ötszáz forintot, a mit kifizettek, mint Patsuné hagyatékát Linának, megmondta-e ön Patsunak ezt az 500 forintot?

— Nem emlékezem. Én azt többeknek emlitettem.

Következik a Török Lina kihallgatása.

— Patsuné 500 frtot igért nekem — vallotta Török Lina — de Korotnai azt mondotta, hogy 8000 frtról volt szó. Patsuné halála után mondottam Korotnainak, hogy vegye ki a kasszából a pénzt s ezt ő megtette.

Török Lina vallomása egyébként sokban megegyezik azzal, a miket Korotnai vallott.

Elnök: Beszéltek gyakran Korotnai doktorral büntényről?

— Igen, mert ha nem beszéltünk volna, most nem állanánk itt. (Nagy derültség.)

Elmondja azután, hogy Patsuné rosz viszonyban élt fiával s ohgy pénzt Korotnai a gyógykezelését soha sem kapott.

Patsu Miklós azt adja elő, hogy anyja halálát Korotnaitól tudta meg. A tanu erős orrbajban szenved s igy vallomását alig volt képes a törvényszék megérteni. Előadja, hogy anyja halálakor Korotnai 30 frt készpénzt s az üres kassza kulcsait adta át neki, azon kijelentéssel, hogy ez minden, a mi anyja után maradt. Korotnai különben is nagyon zavart volt akkor s az értékek elsikkasztásával Török Linát gyanusitották.

Hets tanu vallja, hogy a Korotnai nevére irt részvényeknek utánjárt s akkor lebbent fel a titok.

A következő tanuk érdektelen vallomást tettek.

Neményi Emilia tanitónő szerint Patsuné mondtotta neki, hogy végrendeletében Török Lináról meg fog emlékezni.

Szüts Istvánné házmesterné azt vallja, hogy Patsuné sokszor panaszkodott neki, mikép Korotnai az ő gyógykezelésében hanyag.

Török Lina bevallotta ezután, hogy Patsuné halála után belemarkolt a kasszába!

A tárgyalást délután 3 órakor óriási érdeklődés mellett befejezték s holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Képviselőválasztás.

Budapest december 28. (Saj. tud. táv.) Károlyi László grófot a garbóczbogdányi kerületben egyhangulag országgyülési képviselőnek választották. Az uj képviselő a nemzeti párthoz tartozik.

Gyilkos após.

Budapest, decz. 28. (Saj tud. távirata.) Szántó József ujpesti lakos a vejét: Hajdinkovics Sándort agyonlőtte, mert a feleségével rosszul bánt.

Sághy professzor párbaja.

Budapest, december 28. (Saj. tud. táv.) Sághy Gyula országgyülési képviselő Riedl állatorvossal ma pisztolypárbajt vivott, mire választási surlódás szogált okul. Semmi bajuk nem történt.

A szerb kormányválság.

Belgrád, decz. 28. (Saj tud. táv.) A kormányválság okairól és lefolyásáról helybeli hivatalos körökben a következő hirek szállonganak:

Miután a szkupstina a polgári perrendtartás módositásáról szóló törvényt az alotmánynyal ellentétben elfogadta, a király a törvényhozó bizottságot a palotába hivta, kogy e kérdésben meghallgassa a véleményüket. Figyelemmel arra, hogy ez a bizottság a törvényt alkotmányellenesnek jelentette ki, a király megtagadta ennek szentesitését. Miután az igazságügyi miniszter a palotába folytatott tárgyalást nyilvánosságra hozta, s az ez ügyben hozott határozatokat megtámadta, — figyelemmel továbbá arra, hogy egy másik, az alkotmánynyal szintén ellentétben álló, nevezetesen a jelzálogbankokról szóló törvény, e napokban a szkupstina által szintén egyhangulag elfogadtatott volna, a király az igazságügyminiszter visszalépését kivánta. A kormány azonban a miniszterrel szolidárisnak jelentette ki magát és tegnap este határozottan bejelentette lemondását, a mit a király elfogadott. A kormánypárt körében felmerült nézeteltérések különben a költségvetés megszavazását is kétségessé tették volna. A lapoknak az a jelentése, hogy a válságot idegen beavatkozás okozta volna, alaptalan.

Simicset, a bécsi szerb követet Belgrádba hivták az uj kabinet megalakitására. Az eddigi minisztereket az ügyek további vezetésével megbizták.

Belgrád, decz. 28. (Saj. tud. táv.) Az összes lapok valótlannak mondják a Videlo czimü kormánypárti lapnak azt az állitását, mintha a Novakovics-kabinet bukása bécsi befolyásnak volna tulajdonitható. A király csak az ország kivánságának tett eleget, midőn a kabinetet elbocsájtotta.

Belgrád, december 28. (Saj. tud. táv.) Sándor király egykori nevelőjét, Miskovits tábornokot megbizta a kormányalakitással.

A belga királyné balesete.

Brüsszel, decz 28. (Saját tud. táv.) A királynénak az a balesete, melyről a külföldi lapok irnak, már több nap előtt történt és abból állott, hogy a kocsi a melyben a királyné sétautra indult felborult. A királyné a kinek semmi baja nem történt, a kocsi helyreállitása után tovább folytatta sétáját.

Kubai harczok.

London, december 28. (Saj. tud. táv.) A Times jelenti Havannából f. hó 23-áról: A felkelők Gareia Caliste vezérlete alatt Manzanilló és Bayamo között megvertek 2000 emberből álló spanyol csapatot. Hivatalos jelentések szerint a spanyolok 5 tisztet és 115 embert veszitettek. Magánjelentések szerint a spanyolok vesztesége még ennél is jelentékenyebb.

Nyugtalanság Tranzvaalban.

London, decz. 28. (Saját tud. távirata.) Mint a Reuter-ügynökség Fokvárosból jelenti, a tranzvaali kormány, Sprigg miniszterelnök abbeli sürgönyére adott válaszában, hogy a Becsuák földjére önkéntesek küldessenek, azt a reményét fejezte ki, hogy Tranzvaal határainak megóvása érdekében óvintézkedések fognak tétetni. A laungsi kerületben lázongó benszülötteket fehérek vezetik. A fenyegetett területek burg-harjei fegyverbe léptek. A Reuter-ügynökségnek egy másik távirata szerint Rhodes Kimberleybe érkezett. Vrybergi hirek szerint a benszülöttek

felfegyverkeztek és a tranzvaali határt boerek őrzik.

London, deczember 28. (Saját tud. táv.) A Reuter-ügynökség jelenti Pakvanoból (Becsuána ország) tegnapi kelettel: A gyarmati rendőrség heves harcz után elfoglalta a felkelők hadállásait. Sok felkelőt megöltek. A fehérek közül senki sem esett el. A győzelem következtében ellenparancsot adtak ki, hogy a fokvárosi önkényteseket ne küldjék Becsuána országba.

A reform.

Konstantinápoly, decz. 28. (Saj. tud. táv) A kegyelemben részesült örményeknek a fogságból szabadon bocsájtása megkezdődött. A pátriárka parancsára holnap az egész birodalomban hálaadó istentiszteletek lesznek. A vegyes tanács már megkezdte ama módositások tárgyalását, a melyeket a porta az örmény szervezeti szabályzat ügyében óhajt. A görög patriarkátus egyháztanácsa elvetette az üszkübi küldöttségnek azt a kérését, hogy az üszkübi metropolita választása megsemmisittessék. A küldöttség ma a vallásügyi miniszter előtt megujitotta kérését. A viszály következtében, mely a váli és beyruthi ügyész közt kitört, a kik állásukból elmozdittattak, Saad-Eddim basát és Kostaki effendit külön küldetésben oda menesztették. Megbizták őket a Haurán ügyében is, a melynek paczifikációja épenséggel nem tekinthető befejezettnek. A porta ugyanis a sik területnek druzok által lakott falvai paczifikálására szoritkozott egyelőre és figyelemmel arra, hogy a csapatokat a betegségek megtizedelték, lemond a Haurán hegyvidék leigázásáról. A legutóbb közzétett reformjavaslatokkal a porta a nagykövetek reformjavaslataiť igyekezett megelőzni, ámde a kihirdetések hatása mindenütt csekély, mert a reformok végrehajtása iránt csekély a bizalom. Ugy sejtik, hogy a czél kedvéért részleges minisztérváltozás is lesz. A nagykövetek ma értekezletet tartanak.

A Szultán nyilatkozata.

Konstantinápoly, deczember 28. (Saj. tud. táv.) A szultán a reformok ügyében előtte fenyegetőző nagykövetek egyikének ezt mondotta:

— Meglehet, hogy kalifa nem leszek sokáig, de az is bizonyos, hogy második kedive sem leszek...

Vasuti szerencsétlenség.

New-York decz. 24. (Saj. tud. táv.) Birminghamban (Detroit állam) egy vonat lezuhant a vasuti hidról. A szerencsétlenség következtében 172 ember vesztette el életét.

Orosz tábornok halála.

Moszkva, deczember 28. (Saj. tud. táv.) Seremetjev tábornok, a kaukázusi tartományok volt kormányzója Moszkvában meghalt.

Indó-Kina főkormányzója.

Páris, deczember 28. (Saj tud. távirata.) Doumer Pált, Indó-Kina főkormányzójává nevezték ki.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos szég jelentése. —

Budapest, deczember 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma is mérsékelten kináltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt, s az irányzat megszilárdult. Elkelt ma 15000 métermázsa buza 5 krajczárral drágábban.

Határidőüzlet: Három napos ünnep után ma szilárdan indult az üzlet, s közepes élénkség mellett ugy is maradt.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	—.——.—
Tavaszi buza	8.26— 8.27
Buza máius—juniusra	—.——.—
Tavaszi tengeri	3.88— 3.90
Őszi tengeri	—.——.—
Tavaszi zab	5.92— 5.94
Őszi zab	—.——.—
Tavaszi roz	6.82— 6.84
Őszi roz	—.——.—
Tavaszi repoze	11.35—11.45

Értéktőzsde: Igen élénk forgalom mellett az árfolyamok tetemesen megszilárdultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	375.80
Magyar hitelrészvény	413 75
Osztrák államvasut	361.50
Lombard	—.—
Jelzálog hitelbank	—.—
Rima-Murányi	—.—
Villamosvasut	—.—
Déli vasut	—.—

= **Dohánytermelési engedélyek iránti kérésekkel sürün ostromolják az idő szerint a pénzügyminisztert**, aki azonban legjobb akaratá daczára sem lehet eleget mindezeknek a kéréseknek, sőt az államkincstár érdekében kénytelen egyes vidékeken a termelést megszoritani. Két körülmény teszi est, mint értesülünk, szükségessé. Az egyik a túltermelés, a jövedék raktáraink tulhalmozottsága mely a nálunk termelt pipadohányban oly nagy, hogy öt évig fedezhetnék belöle a szükségletet még akkor is, ha ujabb dohánybeváltás egyáltalán nem történnék. A másik az, hogy némely vidékeken épen a kistermelőknél annyira elharapódzott a csempészés, hogy kincstárnak már emiatt is meg kellett szoritani az engedélyek adását. Érdekes jelenség egyébiránt, hogy mig a szivar- és a czigaretta- fogyasztás folytonosan emelkedik hazánkban, viszont évről-évre apad a pipadohánynak a fogyasztása.

Szeszüzlet.

— Deczember 28. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kosinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, deczember 28. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	7.85— 8.50
Buza tiszavidéki	8.10— 8.55
Buza pestvidéki	8.05— 8.50
Buza fejérmegyei	8.05— 8.50
Buza bácskai	8.15— 8.60
Roz uj, elsőrendű	6.60— 6.65
Roz uj, másodrendű	6.55— 6.60
Arpa takarmány	4.——— 4.85
Arpa égetni való	5.10— 5.90
Arpa sörfőzdei	6.50— 8.—
Zab	5.70— 6.20
Tengeri bánsági	3.45— 4.20
Tengeri másnemű	3.30— 3.40
Káposzta-repoze bánsági	11.75—12.25
Köles	5.30— 5.60
Buza márczius—április	—.——.—
Buza szeptember—október	8.26— 8.28
Buza május—junius	—.——.—
Roz szeptember—október	6.83— 6.85
Tengeri május—junius	3.88— 3.89
Tengeri julius—augusztus	—.——.—
Tengeri októberre	—.——.—
Zab márczius—április	5.92— 5.94
Zab szeptember—október	—.——.—
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.45—11.50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. deczember 28.

Magyar aranyjáradék 4%	122.10
Magyar koronajáradék 4%	99.15
Magyar arany 4½%	122 75
Magyar ezüst 4½%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	120.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	97.75
Magyar italmonopóliumi kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	155.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	137.—
Osztrák papirjáradék	101.10
Osztrák járadék ezüst	101.10
Osztrák járadék arany	123.—
Koronajáradék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	143.—
Osztrák-magyar bankrészvény	930.—
Magyar hitelbank részvény	414.75
Osztrák hitelbank részvény	376.—
Osztrák-magyar államvasut	361.50
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.53
Német birodalmi márka	58 87
London	119.95
Páris	47.55

Aradvárosi szinház.

Bérlet 84. szám. Bérlet 85. szám.

Kedden, 1896. évi deczember 29-én

Csak párosan.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Feydaun Georges és Desvalieros Maurice. Forditotta: Komor Gyula.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 28. —

Központi szálloda: Marsó Zoltán körjegyző, Désna. Vajda Dezső kereskedő, Budapest. Kordina Károly ügyvéd, Budapest. Elias Simon képviselő, Péczka. Friedmann Jakab kereskedő, Nagyvárad. Hoffmann Sándor fakereskedő, Szombatholy. Dr. Pécsi Dániel orvos és leánya, Turkeve. Nahranki Gyula ügyvéd, Körösbánya.

Vass szálloda: Balta Dezső birtokos, Dombegyháza. Horváth Sándor magánzó, Debreczen. Brüll László magánzó, Budapest. Radó Sándor kereskedő, Budapest. Berger Bernát kereskedő, Beél. Schwarz Vilmos kereskedő, Brünn. Benedek Károly kereskedő, Bécs. Stern Ignácz kereskedő, Bécs.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Rendeléseimet a mai napon ismét megkezdtem és minden nap **délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 2 órától 6 óráig** folytatom.

Aradon, 1896. deczember 28.

Dr. Székely Inigó,

1827 egyetemes orvostudomány-, fog-, gége- és orrbajok szakorvosa.

Eladó ház.

A Ferencz-téren ujonnan épült még 11 évig adómentes

ház

szabad kézből eladó. 1820

Versenyképes, jó munkáért kiállitási nagy és ezüst érem Arad, Temesvár.

Berlini legmagasabb kitüntetés müvészeti munkáért: Diszoklevél és aranyérem keresztttel.

Legszebb és legkedvesebb

uj évi és alkalmi ajándék

egy élethü szép fénykép,

melyeket mindenféle minőségben, ugymint **albumin, platin, chlor, bronzezüst** és **szénnyomatu** papirokra, a legkisebb képtől egész eletnagyságig.

Gyermek-fölvételekre külön egész uj berendezés csinos kiállitással készül

Klapok Alajos

Arad legnagyobb és legjobbb névnek örvendő fényképészeti mütermében.

Templom-utcza, Minorita-palota-udvarában jobbra.

Kérem üzletemet más czéggel össze nem téveszteni.

Tömör arany jegygyürüim 3 frttol feljebb.

Minden tárgy irásbeli jótállás mellett adatik el.

Ujévi ajándékul

ajánlom rendkivül diszes választéku

ékszer-, arany-, ezüst- és zsebóra- raktáramat

csodálatos olcsó áron

a nagyérdemü közönség szives figyelmébe és kérem nagyérdemü látogatásával megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Weinberger Ferencz,

Arad, Andrássy-tér, a »Központi szálloda« palotájában.

1665

Ujdonságok, alkalmi ajándékok.

Minden tárgy a m. kir. fő-fémjelző-hivatal által hitelesitve.

Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket foluditi, zsibbadásnak induló idegeinket napi munkáink teljesitésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen elősegiti s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a **„fürdés.“**

A fürdés kiválólag a gőzfürdéssel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s igy lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdési dijakat oly méltányosan állapitotta meg, hogy azt mindenki használhatja.

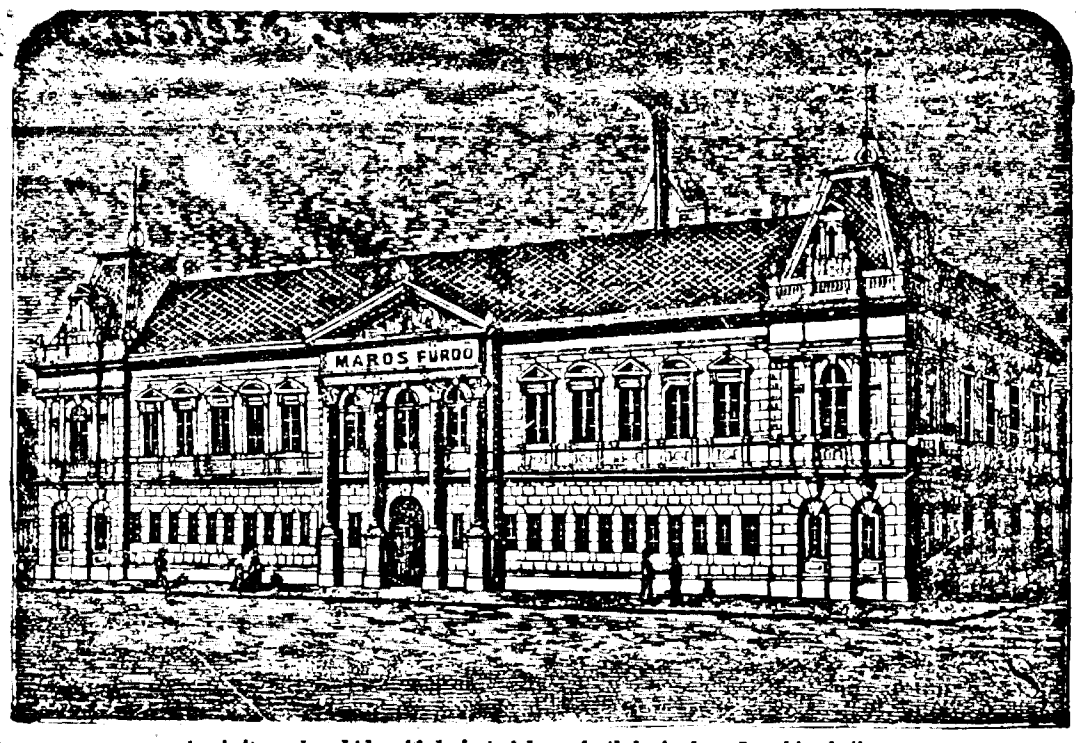

A várőteremben hideg étkek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak

Szürt Maros-ivóviz eladására is havi bérlet nyittatik. Előjegyezni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.

Egy személy-jegy	— frt 70 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.
Egy czák-jegy	— frt 40 kr.

Uszás-tanitás.

Idényjegygyel együtt	12 frt — kr.

Uszoda.

Egy személy-jegy	— frt 30 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.

Hideg és gyógy-fürdő.

Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Massassal egy személy	— frt 70 kr.

Vizgyógy.

Egy személyjegy	— frt 50 kr
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr

Vas és mór-fürdő.

Egy személy-jegy	1 frt — kr.
10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr

Kád-fürdők.

Ruhával	— frt 50 kr
Ruha nélkül	— frt 40 kr

Villany-fürdő.

Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.

Külön ruha-dijak.

1 lepedő vagy palást	7 kr.
1 törölköző	3 kr.

Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor. télen reggeli 7 órakor.

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemeletben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a szinház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utczai, parkettával kipadolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vizvezeték, szürt Maros-viz, és télen át gőzfütés. 30—z

Lupényi kőszén.

Rutner Árpád

ARAD,

Fő-ut 22. sz.

Telefon 110. sz.

Szállit házhoz:

100 k. szalón kőszenet	á	1·50
100 k. koczka „	á	1·40
100 k. pirszén (koksz)	á	2·—
100 k. pirszén legalább 500 kiló vételnél	á	1·85
100 k. faszén	á	2·—
100 k. kovácsszén	á	1·50
100 k. I. mosott szén	á	1.70
100 k. apritott tüzifa	á	90
100 k. vágott tüzifa	á	80

Egész waggon rendeléseknél szénre és fára egyaránt legolcsóbb külön ajánlatok tétetnek. 1815

Hirdetmény.

Azon magán borfogyasztókat, borke- reskedőket és égetett szeszes italok el- árusitásával foglalkozókat, akik 1897. évi átalány összeg fizetése mellett óhajtanak kiegyezni, felhivjuk, hogy ezen szándékú- kat f. évi deczember hónap 24-ik napjáig a városi fogyasztási és italadó felügyelő- ségnek szóbelileg kijelentsék.

Arad szab. kir. város tanácsának 1896. évi deczember hó 12-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndij alapitvá- nyának két helye megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázat nyittatik.

Pályázhat az aradi főgyimnasium bármely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles, másik feléből pedig jó osztályzattal bir.

Az árvák, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei elsőbbséggel birnak.

A pályázati kérvények hozzám **1897. évi januar hó 2-ig** benyujtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Salacz

kir. tanácsnok polgármester.

29026/1896. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir város tulajdonát képező épü- tek tüzkár elleni biztositásának 1897. évi jan. 15-től kezdődő 12 évre való elvállalása iránt ajánlati tárgyalást tüzünk ki.

Az ajánlatok a polgármesteri hivatalhoz **1896. évi deczember hónap 31-ének déli 12 órá- jáig** nyujthatók be.

Az ajánlati feltételek, ugy az épületek- készitett müszaki feltételek a mérnöki hivatalban megtekinthetők és az ajánlati feltételek ott vehetők.

Arad, 1896. évi deczember hó 12 én.

A városi tanács

Férfi- és női divat-áruk.

„A vörös csillaghoz.“

A közeledő

ujévi ünnepekre

van szerencsém a nagyérdemü közönség becses figyelmét nagy választéku és kitünő, izléses, **ajándék tárgyakul alkalmas** czikkeimre fölhivni, melyeket egyrészt az elörehaladott **Saison** fórészt pedig tulhalmozott raktárom miatt

Ujévi Occasio

gyanánt

mélyen leszállitott szabott árak mellett

árusitok el.

Midőn üzletemet a nagyérdemü helyi és vidéki közönség igen becses pártfogásába ajánlom, elöre is biztosithatom kiválóan pontos és figyelmes kiszolgálásról.

Mély tisztelettel

INSTITORIS ANTAL,

«A vörös csillaghoz»

Andrássy-tér 18. Habereger-ház.

1444

Városi és megyei telefon 400.

Szabott ár! Pontos kiszolgálás.

3261/1896.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél a ujonnan szervezett 800 frt. évi fizetés szabad lakás s ellátással javadalmazott árvaházi igazgatói állás betöltendő lévén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám folyó évi deczember hó 31-ig bemutassék.

Pályázati feltételek:

A magyar nyelv teljes birása fedhetlen jellem, tanitói oklevél s három évi tanitói gyakorlatnak ugyannannak igazolása, hogy a pályázó a háziipart, kertészetet és az éneket is tanitani képes.

Arad, 1896. nov. 28.

Salacz Gyula
királyi tanácsos
polgármester.

Kitüntetve! Fenáll 1879. óta.

A legszebb, legillőbb és legelmésebb

!UJÉVI AJÁNDÉK!

egy életnagyságu családi arczkép, mely hozzánk küldött **bármily fénykép után** elkészittetik. **Meglepetésnek, ajándéknak és örök emléknek** annál is inkább alkalmas, miután egy ily arczkép nem csak pillanatra, hanem **örök időkre értékkel bir,** illő **szobadisz** és a legalkalmasabb **mász-, névnapi, születésnapi,** vagy bármily más **alkalmi** és **ünnepi ajándék.** A legszebb és örök emlék kedves **halottainkról.**

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja.

Hű hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arczképek finom festékkel legmérsékeltebb árban. — Szállitási határidő 10—14 napig. — Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried kitüntetett arczképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerő levél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlitve és pedig:

Az önnél rendelt olajfestmény arczképpel nagyon megvagyok elégedve és mütermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 6. **Tallián Béla** Somogym. főispánja. (Most B.-Gyulán.)	A szállitott arczképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerszeg, 1895. évi junius 27-én. **Gózony László** megyei főjegyző.	A nekem szállitott arczképért teljes elismerésem nyilvánitom. Podolin. **Dr. Csáky Károly** körorvos.	Őszinte köszönetem a nekem szállitott nagyszerü kivitelü arczképért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi junius hó 17. **Bátorfi Lajos** a „Zalai Közlöny“ szerkesztője.	Az arczképpel meg vagyok elégedve s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. **Bartusek Iván** Jellacic-tér 1.	A hozzám szállitott szülőim arczképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 3-án. **Braun Herman** cs. és kir. katonai élelmezési tiszt.
A mütermében készült arczképpel rendkivül meg vagyok elégedve. Pécsett, 1896. novemb. **Dr. Debszay Anton,** kanonok.	Az önnél megrendelt arczkép megelégedésemre elkészittetett. Zágráb, 1890. évi julius hó 31-én. **Brodjovin Lajos** bornagykereskedő Ilica 28.	A nekem szállitott arczképek kitünően vannak elkészitve. **Petényi Otto** Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapesten.	Arczképeink jó kivitelért elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi deczember hó 2-án. **Csizsinszky Ágost.** állami ügyész.	Az arczképet megkaptam. Általános teszésben részesült. **Székely József** mérnök, Szamos-Ujvár.	Szüleim arczképe, ugy a hasonlatusság tekintetében, valamint a kivitelben nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi deczember hó 22-én. **Breyer Markó.**
A fénykép után készitet életnagyságu olajfestmény arczképek kitünőek. Horvátkereszt, 1895. I/5. **Zloch Károly,** káplán.	Az arczképeket megkaptam és teljes megelégedésemet nyilvánitom. Legközelebb küldök ujra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1893. febr. 6. **Bauer P. János** vaskereskedő.	Az életnagyságu arczkép, melyet egy kis fénykép után készitett jó és szép kivitelénél fogva nagy örömet szerzett. N.-Szeben, 1891. szept. 10. **Schwabe Hermann** ékszerész.	Fénykép után készitett életnagyságu arczkép kitünően van elkészitve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Beszterce, 1892. évi augusztus 15-én. **Dr. Ziegler G.** városi orvos.	Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arczképem, melyet ön egy kis fénykép után készitett, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. **Heismann Teréz** főherczeg Frigyesnél 20.	A nekem szállitott arczképpel nagyon meg vagyok elégedve és szivesen tovább fogom ajánlani. **Hellwig Gyula** Kolozsvár.

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kiván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült mütermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyitják czégem megbizhatóságát. Minden megbizás a megbizó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszélesebb körben tovább leszek ajánlva. 233

SEM A MUSZKA, SEM A TÖRÖK,

hanem

az ujév jön!

Mit is vegyünk ajándékul? — Ez a nagy napikérdés?
Csupa gond, fejtörés és főfájás! — —
Ez ellen pedig hasztalan az Antipirin?!
Ettől a bajtól egyedül szabadulni:

BRAUN J. és TESTVÉRE ÁRUHÁZÁBAN

szinház-épület, Atzél Péter-utczában,

hol szegény és gazdag, fiatal és öreg dus választéku raktárt talál a legizlésteljesebb, legolcsóbb és legmeglepőbb **ajándékokra!** u. m.:

Sima és mintázott blouz selymek 75 kr.
Vászon női ingek 50 krtól 1·80 frtig.
Battiszt kötények 25 krtól 80 krig.
Legfinomabb fekete kötények 80 krtól 1·20 frtig.
Flanel Jouponok 1·30 frt.
Selyem fejkendők 90 krtól 2·25 frtig.
Finom chiffon és vászon zsebkendők 1 frttól 3·50 frtig.
Báli battiszt zsebkendők 1·80 frttól 2·40 frtig.

Legfinom. selyem echarpok 1·80 frttól 4·50 frtig.
Berliner echarpok 1 frttól 1·80 frtig.
Egész gyapju harisnyák 25 krtól 75 krig.
Kötött kesztyük 40 krtól 80 krig.
Egész vég himzések 30 krtól 2 frtig.
Finom selyem ernyők 1·50 frtól 4 frtig.

Tiszta gyapju férfi alsó ing 70 krtól 2 frtig.
Tiszta gyapju férfi alsó nadrág 70 krtól 2.25 frtig.
Legfinomabb chiffon férfi ing 1 frttól 2 frtig.
Legfinomabb szines férfi ing 1·20 frttól 2 frtig.
Finom fehér batiszt nyakkendők 15 kr-
Elegans selyem nyakkendők 25 krtól 80 krig.
Kötött férfi kesztyük 35 krtól 1 frtig.

Ezen kivül pedig még sárczipők (galocsni), finom glacé keztyük, párfümek, illatszerek női és gyermek camasni és sok más itt fel nem sorolt áruk **legolcsóbb bevásár-lási forrása!**

Kérve a n. é. közönséget, bizalomteljesen üzletünket b. látogatásával és pártfogásával megtisztelni, maradtunk kiváló tisztelettel

Braun J. és testvére
férfi és férfi divat és rövidáru üzlet.

1676

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel azonnal elintéztetnek.

A közeledő

ujévi ünnepek,

valamint az előrehaladott évad miatt bátorkodunk

divat-, kézmű, rövidáru-, norinbergi- és fehérnemü-üzletünkre

a nagyérdemü közönség, valamint igen tisztelt vevőink szives figyelmét fölhivni. — Raktárunkon, mely nevezett szakba vágó czikkekből dusan föl van szerelve, állandóan nagy választékot tartunk alant következő czikkekből, s ugy előnyös összeköttetéseink, mint általánosan ösmert szolid üzletelveink, mely szerint főtörekvésünk **kevés haszon mellett nagy forgalmat** elérni, azon kellemes helyzetbe juttatnak üzletünkben összes árukat

olcsóbban mint bárhol

szolgálhatni és pedig:

Női ruhaszövetek, lodenok, flanelok, casánok, cheviottok, fekete alapin és ternók, vreppek a legfinabbtól a legolcsóbbig. — Valódi szintartó barchettek és voilok. Legjobb gyártmányu vászon, chiffon, canavászok, asztalnemüek és törülközők, ágy garniturák függönyök és szőnyegek, paplanok, berliner, posztó, selyem, plüsch, chenilia kendők és sálak, női-, férfi és gyermek harisnyák és keztyük, trico ingek és nadrágok, fiu és gyermekruhák, kalapok, sapkák, szőrme galérok, muffok, férfi, női és gyermek fehérnemüek, szalagok, csipkék és virágok, illatszerek, szappanok, pipere tárgyak, esőernyők, gallérok, kézelők, nyakkendők, pénz- és dohánytárczák, evőeszközök, kötő- és horgoló pamutok és selymek, bajusz-, fog-, fej-, köröm és ruha-kefék, zsebkések, utázó eszközök, valamint férfi és női szabókellékek és még számtalan itt fel nem sorolt s a női és férfi divat, kézmü, rövidáru, norinbergi és fehérnemü szakba vágó összes czikkek.

Midőn üzletünket ujból b. figyelmükbe ajánljuk, s a n. é. közönségnek eddig irántunk tanusitott szives pártfogását megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fentartani, miért is mint eddig, ugy továbbra is szolid és pontos kiszolgálást biztositunk.

KILÉNYI C. és TARSA,
ARAD, Andrássy-tér 20. (Aréna épület.)
A „kék golyó"-hoz.

Majpol Soap. Angol festő szappan, fest minden szinben, 1 darab 40 krajczár, fekete 50 krajczár. 1670

Hirdetmény.

Nagyméltóságu kereskedelemügyi magy. kir. Minister Ur 1896. évi deczember hó 14-én 75.547 sz. a. kelt rendelete folytán a csucsi állami kőbánya és kőzuzó-telep tüzifa szükséglete szállitásának 1897. évre leendő biztositása czéljából **1897. év január hó 30-ik napjának déli 12 órájára** a csucsi áll. kőbánya és kőzúzótelep halmágy-csúcsi állomás mellett levő bányavezetőségi irodájában tartandó zártajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egy évi tüzifa szükséglet mintegy 100—120 vasuti kocsi rakományt tesz ki s a halmágy-csucsi vasuti állomásra való bérmentes szállitás iránti ajánlat csak jó minőségü anyagra, lehetőleg tölgy-hasábfára teendő.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi szállitás elvállalására vonatkozó 100 kocsi rakomány tüzifa vállalati költsége után számitandó és az általános feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap déli 12 órájáig a nevezett bányavezetőséghez anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó szállitásra vonatkozó részletes feltételek a nevezett bányavezetőségi irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Halmágy-Csucs 1896. évi decz. hó 19.

1698 **A bányavezetőség.**

Arany érem! **Arany érem!**

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és szamárköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyerme eknek is adható. Egy nagy üveg ára **80 kr**, egy kis üvek **50 kr**.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára **25 kr**.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag **40 kr**, egy kis csomag **20 kr**. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készitő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél **Kassán.**

Aradon: Gutori Földes Kelemen gyógyszertárában. 1602

Hirdetmény.

A nagymélt. belügyi m. kir. miniszteriumnak 107810/896. szám alatt kelt intézvénye alapján közhirré tesszük, hogy a dohány beváltásra kiküldött bizottság Aradon **1897. évi január hó 4-től február hó 18-áig** bezárólag müködni fog.

Arad, 1896. deczember 16.

A városi tanács.

Arad nyomda részvénytársaság könyvnyomdája